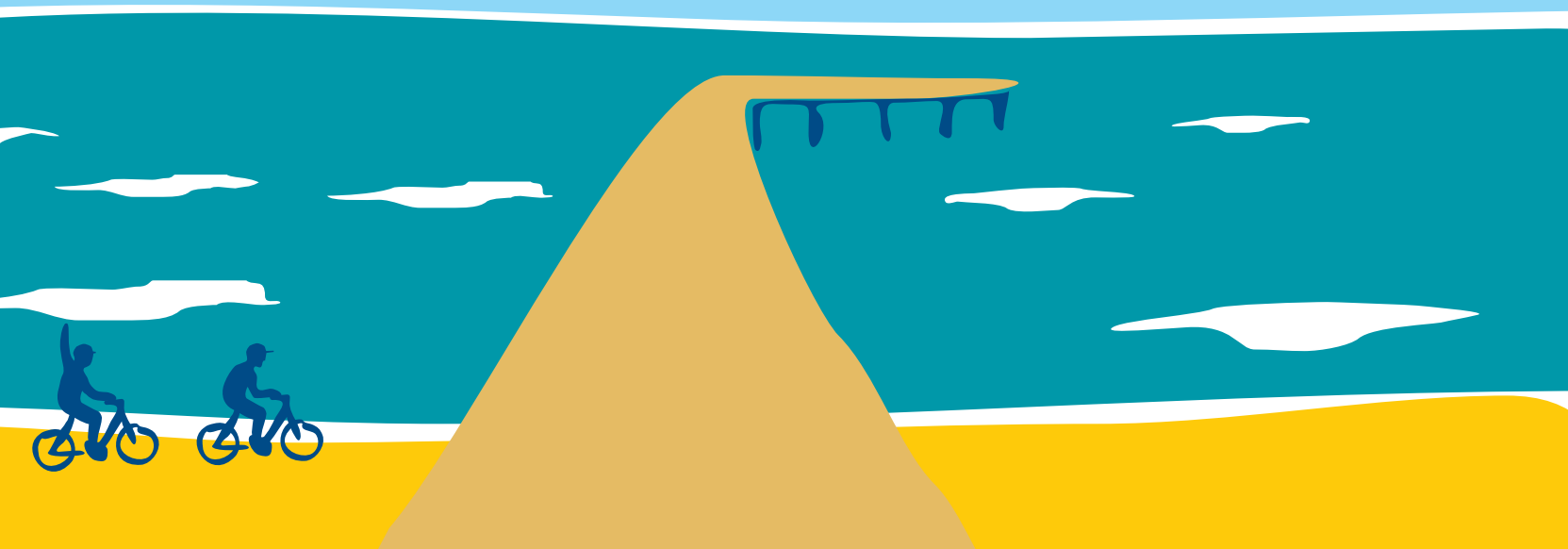

Gintarinis pajūris

NUO KLAIPĖDOS IKI LATVIJOS SIENOS – 49 km

Keliaujant dviračiais šiuo maršrutu galima atrasti tikrąjį Lietuvos pajūrį, o Pajūrio regioninio parko, kuris driekiasi per buvusio sovietų karinio poligono teritoriją nuo Girulių iki Nemirsetos, kraštovaizdis dažnam paliks neišdildomų įspūdžių.

Pasirinkus šį maršrutą, patogiais dviračių takais nuo Klaipėdos galima pasiekti net Šventąją, kur jus sužavės pajūrio kopose rymančios trys „Žvejo dukros“, „beždžionių tiltas“ per Šventosios upę ir Žemaičių alkos – pagoniška žemaičių šventvietė su paleoastronominė observatorija. Pakeliui į Šventąją aplankysite Pajūrio regioninio parko įžymybes: aukščiausią Lietuvos pajūrio skardį – Olando kepurę, senąsias kuršių kapinaites Karklėje, ledyninės kilmės Plazės ežerėlį ir Nemirsetos pajūrio kopas, kurias maždaug prieš 8 tūkst. metų suformavo čia tyvuliavusi senovinė Litorinos jūra. Vasaros sostinė Palanga vilios jus savo paplūdimiais, dovanos nepamirštamų saulėlydžių ant jūros tilto, romantišką

Meilės alėjos šnabždesį, atvers Gintaro muziejaus paslaptis.

Išsimaudžius jūroje, pailsėjus Palangoje arba Šventojoje, nesunkiai galima pasiekti ir Būtingę. Trokštantys tolimesnių kelionių galės aplankyti ir kaimynų latvių pajūrį arba Žemaitijos nacionalinį parką.

Skulptūra „Žvejo dukros“ Šventojoje.

Nuo Klaipėdos iki Palangos – 27 km

Atgimimo aikštė – Liepų g. – 1,7 –
Klaipėdos universitetas / miesto parkas –
0,8 – P. Lideikio g. – 0,5 – Vasaros koncertų
estrada – 5 – geležinkelio pervažis
Giruliuose (8 km)

Kelionę pradėję iš Klaipėdos Atgimimo
aikštės (9), pradžioje važiuojate dviračių taku
palei H. Manto gatvę iki Klaipėdos univer-

Atgimimo aikštė Klaipėdoje.

siteto (KU) miestelio (45). Jeigu keliaujate
sunkiai apkrautu dviračiu ir nenorite lipti
arba leistis stačiais laiptais po geležinkelio
viaduku, patariame H. Manto gatvės atkarpą
nuo Lietuvininkų aikštės iki KU pravažiuoti
gatve. Ties centriniu įvažiavimu į KU teritoriją
sukate kairėn ir miesto parko taku važiuojate
pro vokiečių karių kapines iki sankryžos su
P. Lideikio gatve. Kertate sankryžą ir H. Manto
gatvės šaligatviu privažiuojate „Kuršių kelio“
poilsio aikštelę šalia plataus tako, vedančio

Dviračių takas į Girulius.

link Vasaros koncertų estrados (VKE).
Apvažiavę VKE ratu iš kairės arba dešinės
pusės arba perkirtę tiesiai, sukate į naujai
rekonstruotą dviračių taką, vedantį per
Girulių mišką link jūros. Vasarotojų gatve
privažiuojate geležinkelio pervažį.

i Pajūrio regioninio parko direkcija,
Vilties g. 6, tel. (8~46) 41 24 83, el. paštas
parkas@gmf.ku.lt, www.pajuris.info.

Lankytinos vietos Klaipėdoje [žem. nr. 1, 7]:

⌚ (45) Klaipėdos universiteto (KU)
pastatų kompleksas (H. Manto g. 84,
www.ku.lt) – tai restauruotos XIX a. neogo-
tikinio stiliaus raudonų plytų vokiečių
kareivinės. KU čia įkurtas 1991 m. sausio
1 d. Universitete yra 9 fakultetai ir insti-
tutai: Gamtos ir matematikos mokslų,
Humanitarinių mokslų, Jūrų technikos,
Menų, Pedagogikos, Socialinių mokslų,
Sveikatos mokslų, Tęstinių studijų insti-
tutas, Jūreivystės institutas.

†† (46) Vokiečių karių kapinės – tai bendrosios
Pirmojo ir Antrojo pasaulinių karų
karių kapinės, kurias Vokietijos vyriaus-

sybės įgaliojimu sutvarkė Vokiečių karių kapų globos tautinė sąjunga. 1915 m. šios kapinės tapo amžinojo poilsio vieta beveik 100 karių. Čia stovėjo granitinis paminklas, o pati vieta buvo vadinama didvyrių prieglobsčiu.

Giruliai [žem. nr. 7, 8]

Tai viena iš jauniausių šiaurinės Lietuvos pajūrio dalies gyvenviečių, priklausanti Klaipėdos miestui. Prieš 200 metų dabar-

tinėje Girulių vietoje buvo smėlynai, kuriuos leista apželdinti pušų plantacijomis. XIX a. pab. Prūsijos valdžia suteikė Klaipėdos pirkliams teisę čia įrengti jūros maudykles, o vietiniams gyventojams – nuomoti svečiams vasarnamius. Apželdinus Girulių pajūrį, šiose vaizdingose vietovėse buvo sukurtas klaidėdiečių pasivaikščiojimams skirtas parkas, pasodinti ažuolai, bukai, platanalapiai klevai, kiti dekoratyviniai medžiai. Pajūryje įrengus Antrojo pasaulinio karo gynybinius įvarti-

nimus, Giruliuose buvo įkurdinti artilerijos bazės kariai ir karininkai, čia veikė ir artilerijos pajėgų sanatorija.

Lankytinos vietos:

- (47) Girulių dzotai – tai Antrojo pasaulinio karo gynybiniai įtvirtinimai pajūryje, įrengti prijungus Klaipėdos kraštą prie Vokietijos, kuri ruošėsi puolimui į rytus. Fortus prie Klaipėdos sudarė 9 gelžbetoniniai įrenginiai, sujungti požeminėmis eigomis. Prieigos buvo pridengtos spygliuotomis užtvaramis, fortai apginkluoti pabūklais ir kulkosvaidžiais. Šiuo metu išlikusį karinių įtvirtinimų kompleksą sudaro trys pastatai, didžiausiojo plotas – 500 kv. m.

Dviračių takas į Girulius.

Girulių dzotai.

7

GIRULIAI
LABREN
Purmalė
Purmaliai
PLYTINĖ
Ringelis
Danė
TAURALAIKIS
VIRKI
ŠAU
DAUGULIAI
TRINYČIAI
MAJAMIEŠTIS
KLAIPĖDA
MAJAMIEŠTIS
SENAMIESTIS
71
23
1
0.5
Lėdų ragas
Hagėno kalva
Smiflyne
Smiltynė
3.8
1
2
KURŠIŲ NERIJOS NACIONALINIS PARKAS
KOPGALIS
KURŠIŲ NERIJOS NACIONALINIS PARKAS
MELNRAGE I
MELNRAGE II
smėl
miškas
Girulių
miškas
Klaipėdos miškas
2.5
45
46
16
5
3
14
15
17
18
19
20
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20

Giruliai – 1,5 – Kukuliškiai – 1,5 – sankryža į Olandų kepurę – 1,5 – „Žiogelis“/ Karklė – 1,5 – posūkis į dviračių taką – 2 – Plazės ežeras – 1 – Šaipiai (9 km)

Giruliuose kertate geležinkelį, sukate dešinį ir 0,5 km važiuojate Stoties gatve iki Pajūrio regioninio parko pradžios. Toliau važiuojate naujai išasfaltuotu dviračių taku per Kukuliškių mišką ir to paties pavadinimo kaimą iki sankryžos su pagrindiniu keliu.

Dviračių takas Giruliuose.

Prieš pasukdami dešinį link Karklės, galite pavažiuoti mišku 0,3 km tiesiai ir dar tiek pat pasukę kairėn iki įspūdingiausios Lietuvos pajūrio vietos – Olando kepurės (48). Toliau keliausite pagrindiniu keliu iki Karklės kaimo, kur galėsite užkasti ir pailsėti karčemoje „Žvejo sodyba“, poilsio aikštelėje „Kuršių kelias“ arba kempingo „Žiogelis“ kavinėje. Pastarąją lengvai atpažinsite iš kairėje kelio pusėje stovinčio kelių metrų aukščio dviračio maketo. Šioje vietoje pro „Žilvičio“ stovyk-

Olandų kepurė.

lavietės stadioną ir Karklės kapinaites (49) galima lengvai išvažiuoti į paplūdimį. Nuo „Žiogelio“ toliau važiuojate pagrindiniu Karklės keliu iki posūkio kairėn į buvusį sovietų karinį poligoną. Čia prasideda naujai išasfaltuotas dviračių takas, vedantis Palangos link. Pakeliui privažiuojate Plazės ežerėlį (50), kur galima atsipūsti poilsio aikštelėje prie paukščių stebėjimo namelio ir pasigrožėti nuostabia pajūrio gamta, kur dar prieš 15 metų karaliavo sovietinės armijos tankistai.

Pajūrio regioninis parkas (PRP)

[žem. nr. 8, 9]

Tai valstybės saugoma pajūrio teritorija nuo Girulių iki Senosios Palangos. Jis įsteigtas siekiant išsaugoti pajūrio kraštovaizdį, gamtos ir kultūros paveldo vertybes, kurios išliko sovietų kariuomenei pasitraukus iš buvusio karinio poligono. Kadangi daugiau kaip pusė PRP teritorijos yra Baltijos jūroje, gyvūnijos ir augalijos įvairovę didina žiemojantys paukščiai bei jūros dugno fauna – moliuskai ir dumbliai, kuriems „pagrindą po kojomis“ suteikia dideli rieduliai. Būtent todėl šie pajūrio akmenys, kurie atrodo egzotiškai

daugeliui žmonių, pripratusių prie smėlėtų paplūdimių, čia yra saugotina vertybė. Rudens ir pavasario migracijos metu parke galima stebėti daugelio Lietuvoje aptinkamų rūšių paukščius, nes pajūriu driekiasi didysis Šiaurės–Pietų migracijos takas. PRP zonoje buvusios senosios gyvenvietės po sovietų okupacijos buvo beveik visiškai sunaikintos. Išlikusios kelios sodybos Šaippiuose ir Nemirsetoje. Žymiai geriau išsilaikė kaimai, tiesiogiai nepriklausę karinei zonai: Grabiai,

Karčema „Žvejo sodyba“.

Bruzdeilynas, Dargužiai, Kalotė ir pietinė Karklininkų (Karklės) dalis.

Karklė [žem. nr. 8]

🏠 *Pajūrio regioninio parko lankytojų centras / kavinė-baras / kempingas „Žiogelis“, tel. (8~46) 46 30 80, mob. 8~686 62 915, www.ziogelis.lt.*

XV a. pr., po Žalgirio mūšio ir Melno taikos, krašto gyvenimas tapo ramesnis, galutinai

„Žiogelio“ dviratis Karklėje.

buvo nustatytos sienos tarp Kryžiuočių ordino ir Lietuvos. Siekiant užtikrinti Pajūrio kelio, einančio iš Karaliaučiaus pro Klaipėdą Rygos link, normalų funkcionavimą ir apsaugą, pakelėje buvo pradėtos kurti karčemos, kurios neretai tapdavo prekybiniais centrais. Nuo XVI a. pradedama minėti Karklės karčiama. 1923–1938 m. kaimas vadintas Karklininkais, o vokiškuose šaltiniuose – *Karkelbeck*, kartais *Karkelbeek*. Vietovardis *Karkelbeck* sudarytas iš kuršių kilmės žodžių ir reiškia krūmokšniais apaugusią vietą, įsikūrusią prie upelio. Tai buvo viena iš didžiausių gyvenviečių krašte. XIX a. pab. Karklės kaimas, kuriame gyveno apie 800 gyventojų, tęsėsi visu pajūriu nuo Girulių iki Nemirsetos (dabar čia – Pajūrio regioninis parkas). XX a. pr. kaime veikė 3 karčemos, kepykla, buvo pastatyta evangelikų liuteronų bažnyčia, Karklei suteiktas kurorto statusas. Vėliau, įsteigus sovietų armijos poligoną, maldos namai buvo suniokoti, o vietiniai gyventojai išskeldinti kitur. Dabar Karklė yra etnokultūrinis draustinis, kurio tikslas – išsaugoti šiam kraštui būdingus architektūros bruožus.

Lankytinos vietos PRP [žem. nr. 8]:

† (48) Olando kepurė – nuolat Baltijos jūros bangų mūšos ardomas 24 m aukščio skardis, dar vadinamas Olando kepurės kalnu, kurį prieš 12–15 tūkst. metų suformavo Lietuvos pajūryje stūksojęs ledynas. Šis kalnas nuo seno buvo apaugęs pušų ir ąžuolų sengire ir sudarė ryškų kontrastą aplink plytinčiai pustomo smėlio lygumai, todėl buvo geras orientyras jūreiviams ir žvejams. XIX a. pr. ant

skardžio buvo pastatyti perspėjamieji ženklai laivams, o pats kalnas pažymėtas jūrlapiuose. Šios vietos vardo kilmė susijusi su kranto reljefo panašumu į olandišką kepurę. Šlaito viršuje dabar įrengtos regyklos, nuo kurių atsiveria puiki panorama į jūrą. Čia prasideda pažintinis takas „Litorina“.

†† (49) Senosios Karklės kaimo sodybos ir kapinaitės, kuriose yra išlikusių autentiškų įvairių antkapinių paminklų

(medinių krikštų, kalto metalo, vėlyvesnių cementinių). XX a. pr. jos buvo vadinamos „liepų“ kapinėmis.

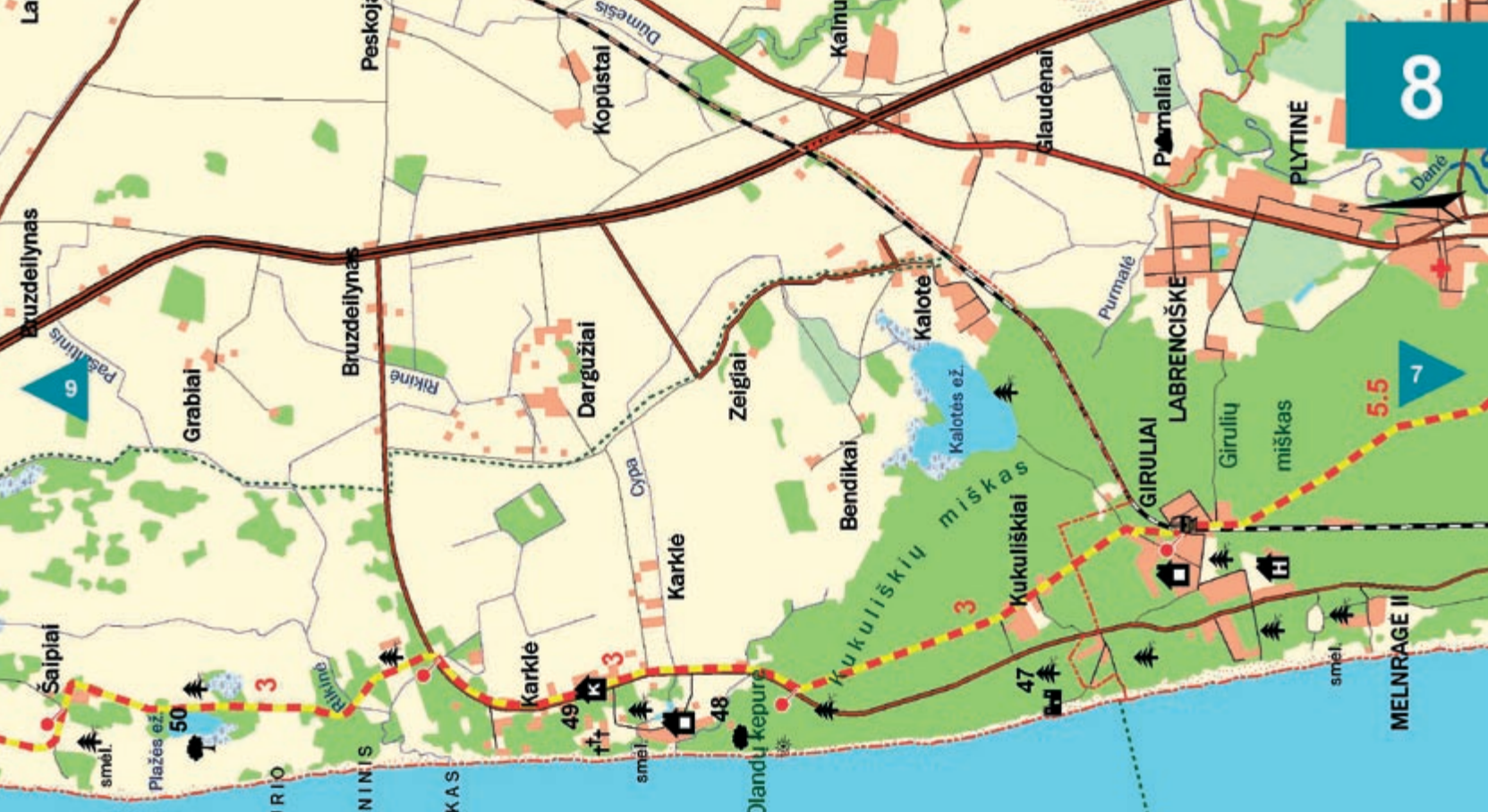
† (50) Plazė – tai prieš 10 tūkst. metų susiformavęs ledyninės kilmės ežerėlis, tyvuliuojantis vos už 200 metrų nuo jūros. Sovietų armijos kareiviai šiame ežerėlyje plaudavo tankus, o dabar jis su apylinkėmis priklauso gamtos rezervatui, kur paukščių migracijos metu rudenį ir pavasarį galima pamatyti ir išgirsti daug vandens paukščių – gulbių giesmininkių, dryžgalvių kryklių, rudgalvių kryklių, cyplių, klykuolių, kuoduotųjų ančių ir net pilkųjų gervių. Čia įrengtas paukščių stebėjimo bokštelis, o šalia – „Kuršių kelio“ poilsio aikštelė dviratininkams.

Kelias per Karklės kaimą.

Plazės ežerėlis.

PLYTINE

LABRENCIŠKE

GIRULIJI

Purmalē

Glaudenai

Kukuliški

miškas

Bendikai

Kalniņi

Zeigļi

Karkle

Dargužiai

Kopūstai

Karkle

Bruzdēilīņi

Grabiai

Bruzdēilīņi

Dane

5.5

smēl.

smēl.

smēl.

smēl.

47

48

49

50

Saipiai

9

La

RĪGAS

NĪNĪS

Plazēšs ežs

Rīkine

Rīkine

Cyba

Kukuliškiu miškas

Kalotē

Kalotēs ežs

Pasalmis

Šaipiai – 4 – Nemirseta – 2,5 – Vytauto g. –
2 – Botanikos parkas – 0,5 – Meilės alėja –
1 – Palangos tiltas (10 km)

Tęsiate kelionę dviračių taku per Pajūrio regioninio parko pievas iki Šaiپیų kaimo, kur įsikūrusios Lietuvos kariuomenės pajėgos, o šalia tako – „Kuršių kelio“ poilsio aikštelė su informaciniu stendu. Toliau važiuojate dviračių taku palei jūrą iki Nemirsetos kraštovaizdžio draustinio, kur galima pamatyti įspūdingą

Nemirsetos draustinis.

senovinį Litorinos jūros šlaitą (52) ir atsipūsti „Kuršių kelio“ poilsio aikštelėje. Tęsiate kelionę dviračių taku per mišką iki Vytauto gatvės, sukate kairėn ir trinkelėmis grįstu pėsčiųjų ir dviračių taku privažiuojate pagrindinį įėjimą į Palangos botanikos parką (57). Sukate kairėn ir važiuojate S. Dariaus ir S. Girėno gatve iki viešbučio „Voveraitė“, kur sukate dešinėn ir Meilės alėja privažiuojate garsiąją J. Basanavičiaus gatvę (59) ir jūros tiltą (60).

Nemirseta [žem. nr. 9]

Tai viena iš seniausių pajūrio vietovių, jau nuo seno priklausiusių Palangos prekybiniam centrui. Nuo XIII a. ji perėjo Vokiečių ordino žinion, o 1422 m. tapo pasienio punktu, todėl čia įsikūrė pasienio sargybos būstinė ir karčema, vėliau pradėjo veikti pašto įstaiga, vadinama *Nimmersatt*, įteigta pradinė mokykla, pastatytas vėjo malūnas. XIX a. čia pradėjo kurtis kurortas, jūros pakrantėje buvo pastatyti vasarnamiai, prie pagrindinio kelio veikė viešbutis su karčema, vadinamas kurhauzu, pasienio muitinės punktas, gelbėjimo stotis. XX a. pr. ši vietovė turėjo lietuvišką Nemerzatės pavadinimą, kilusį iš asmen-

vardžio *Nemirair* ir priedėlio „seta“, kuršių kalboje reiškusio kiemą. Po sovietų okupacijos Nemirsetos centre įsikūrė karinis dalinys, vasarnamiai buvo nugriauti, kurhauzas rekonstruotas, pastatytos kareivinės, gyvenamųjų namų kariškiams kompleksas. Iki šių dienų pajūryje išlikusi gelbėjimo stotis ir išskirtinė Nemirsetos apylinkių vertybė – gamtinė įvairovė: apsauginis pajūrio kopagūbris, senovinis Litorinos jūros šlaitas, parabolinių kopų gūbrys, banguota smėlio lyguma (palvė), pajūrio pelkių ir ežerokšnių virtinė. Nemirsetos parabolinėse kopose ir smiltpievėse auga nepaprasto grožio lietuviška orchidėja – tamsialapis skiautalūpis (lot. *epipactis atrorubens*).

Lankytinos vietos PRP [žem. nr. 9]:

- ☀️ (51) *Bebrų stebėjimo namelis Šaiپیų žemapelkėje, kur galima iš arčiau pažinti bebrus, daugiau sužinoti apie šių žvėrelių biologiją, jų įtaką aplinkai.*
- 🌳 (52) *Senovinės Litorinos jūros, tyvuliavusios prieš maždaug 8 tūkst. metų, kranto fragmentas ties Nemirseta.*
- 🏠 (53) *Nemirsetos laivų gelbėjimo stotis (XIX a. pab.).*

Palanga [žem. nr. 9, 10]

Palanga – populiariausias Lietuvos pajūrio kurortas, kurio didžiausias turtas – smulkaus, švelnaus smėlio paplūdimiai su kopomis ir juos juosiantys pušynai. Palangos miestas kartu su priemiesčiais ir Šventosios gyvenvietė sudaro Didžiąją Palangą. Dabar čia gyvena apie 20 tūkst. žmonių, bet vasaros sezono metu ir savaitgaliais žmonių skaičius Palangoje išauga dešimteriopai.

Skulptūra „Eglė – žalčių karalienė“.

Palangos botanikos parkas.

Gulbės botanikos parke.

Palangos istorija mena senus laikus. Ikkrikščioniško tikėjimo kulto paleoastronominiai įrenginiai, atrasti Šventosios apylinkėse ir ant Birutės kalno, byloja apie sakralinę šios vietos svarbą seniesiems baltams. XIII a. Palanga buvo gana svarbi prekybinė gyvenvietė, todėl į šią Baltijos pakrantę išsilaipindavo ne tik užjūrio pirkliai, bet ir užkariautojai. Pirmasis Palangos vardo paminėjimas labiau primena legendinį pasakojimą apie danų karaliaus Valdemaro Pirmojo kariuomenės

išsilaipinimą XII a. vid. Vėliau šių žemių gvišėsi vikingai, normanai, ne kartą jas niokojo kryžiuočiai.

Palangos vardo kilmė taip pat susijusi su padavimais ir jūra. Pasakojama, kad žvejų nameliai stovėdavo taip arti kranto, jog jūros bangos skaludavo, o vėjas užpustydavo juos smėliu iki pat palangės. Dažniausiai Palangos vardas kildinamas iš baltų kalbose vartojamų archaiškų žodžių palvė, palios, pala, palas (reiškiančių žemas, pelkėtas

vietas) arba iš upėvardžių Palanga, Palangis, Alanga, Langa.

Vėlesniais metais Palanga pamažu pradėjo garsėti kaip poilsinė gyvenvietė. Ypač prie to prisidėjo išsilavinę turtingi grafai Tiškevičiai, kurie buvo matę ne vieną to meto garsųjį Vakarų Europos kurortą, todėl nusprendė ir Palangą paversti moderniu madingu kurortu. XIX a. pab. buvo pastatytas kurhauzas – pirmasis Palangoje kurortinis viešbutis ir restoranas, vasarnamių kompleksai, įrengtos maudyklės su šiltu vandeniu. Aplinkiniuose miško parkuose nutiesti pasivaikščiavimo takai, pastatytas senasis tiltas į jūrą, kuris, nors ir nevirto didesniu uostu, tapo mėgstamiausia kurorto svečių pasivaikščiavimo vieta. Iki šių dienų išliko J. Tiškevičiaus sūnaus Felikso 1893 m. pastatyti įžymūs dvaro rūmai ir su prancūzų architekto E. F. André pagalba įrengtas nuostabus peizažinis parkas.

Palanga [žem. nr. 9, 10]

Telefono kodas: 8~460,

i Kretingos g. 1, tel. 48 811, el. paštas info@palangatic.lt, www.palangatic.lt.

X **☒** Ganyklų g. 18–4, tel. 32 590, mob. 8~650 73 023.

X **☒** J. Janonio g. 23, tel. 51 295, mob. 8~683 51 034.

X **☒** Vytauto g. prie „Fotocentro“, mob. 8~687 73 350.

☒ Jūratės g. pradžioje ties Vytauto g., mob. 8~687 73 350.

☒ Kretingos g. 1, tel. 53 333.

✈ Liepojos g. 1, tel. 52 020, www.palanga-airport.lt.

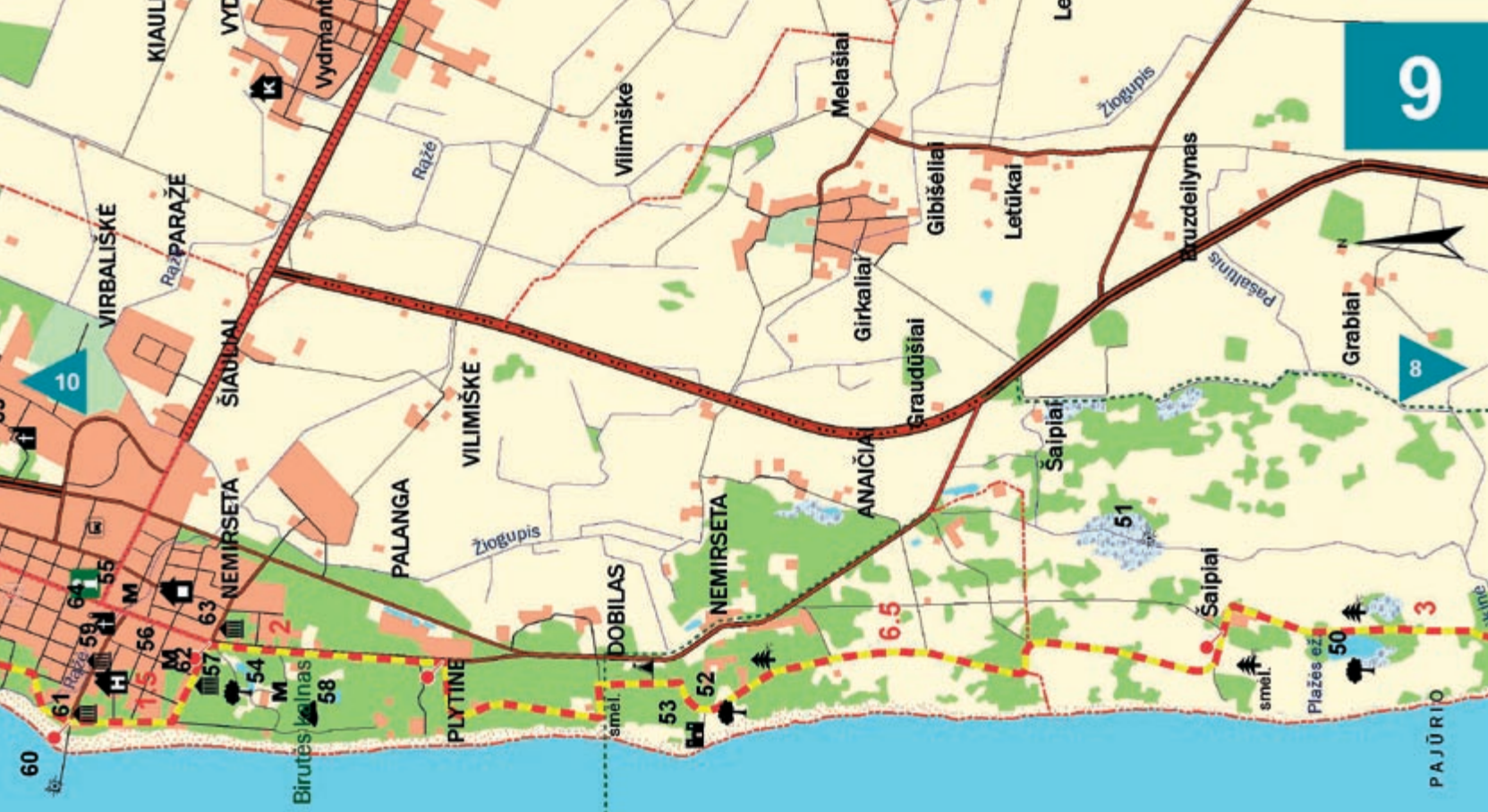
🏠 „Svetingas šeimininkas“, Vytauto g. 21, tel. 48 723, www.palangawelcomehost.lt.

M (54) Gintaro muziejus, Vytauto g. 17, tel. 51 319, www.pgm.lt, d. I. birželį–rugpjūtį II–VI 10.00–20.00 val., VII 10.00–19.00 val., rugsėjį–gegužę II–VI 11.00–17.00 val., VII 11.00–16.00 val. Grafų Tiškevičių rūmuose įkurtas muziejus, garsėjantis pasaulyje bene didžiausia gintaro inkluzų ir unikumų kolekcija (4,5 tūkst. eksponatų). Saulės akmuo – unikaliausias Lietuvoje gintaro luitas, trečiasis pagal svorį Europoje (3,526 kg).

M (55) Dr. Jono Šliūpo memorialinė

sodyba, Vytauto g. 23, tel. 54 559, d. I. birželį–rugpjūtį I–VII 12.00–19.00 val., rugsėjį–gegužę II–VI 10.00–17.00 val., VII 10.00–15.00 val. J. Šliūpas buvo žymus visuomenės veikėjas ir pirmasis Palangos burmistras, kurio dėka 1933 m. Palangai buvo suteiktos miesto teisės.

M (56) Antano Mončio namai-muziejus, S. Daukanto g. 16, tel. 49 366, d. I. birželį–rugpjūtį II–VII 15.00–21.00 val., rugsėjį–gegužę II–VII 12.00–17.00 val. Čia eksponuojamos šio skulptoriaus modernisto A. Mončio, gimusio Kretingos rajone, bet per Antrąjį pasaulinį karą pasitraukusio į Prancūziją, sukurtos skulptūros iš medžio, piešiniai, grafikos darbai, koliažai, moliniai švilpai, iš industrių atliekų padarytos kaukės.

Lankytinos vietos [žem. nr. 9, 10]:

- ☰ (57) Palangos botanikos parkas – vienas iš gražiausių Rytų Europos landšaftinių parkų, 1897 m. įkurtas grafo Felikso Tiškevičiaus pagal garsaus prancūzų kraštovaizdžio architekto, botaniko Eduardo Fransua André projekta.
- ▲ (58) Birutės kalnas – aukščiausia Palangos kopa, garsi savo romantiška legenda apie vaidilutės Birutės ir kunigaikščio Kęstučio meilę. Pasak legendos, šioje vietoje buvusi pagoniška lietuvių šventykla, kurioje šventą ugnį kūrenusi gražuolė vaidilutė, vardu Birutė. Kunigaikštis Kęstutis ją prievarta išsivežęs ir vedęs. Pasakojama, jog mirus Kęstučiui, Birutė grįžusi į šventyklą ir toliau tarnavusi dievams. Po mirties ji buvusi palaidota kalne. XIX a. pab. ant Birutės kalno pastatyta koplyčia su vitražais, o kalno papėdėje – kukli skulptūrėlė „Tau, Birute“ (dailininkė K. Petrikaitė-Tulienė).
- (59) Jono Basanavičiaus gatvė – iš naujo atgimusi populiariausia Palangos kurorto pėsčiųjų ir dviratininkų alėja (2 km ilgio), jungianti centrinę Vytauto gatvę su jūros tiltu ir pagrindiniu paplūdimiu, siūlanti

poilsiautojams įvairių pasilinksminimų ir pramogų restoranuose, lauko kavinėse ir atrakcionuose.

- ☰ (60) Jūros tiltas, kurio istorija prasidėjo XIX a. pab., kai grafo Tiškevičiaus sumanymu buvo pastatyta prieplauka. Tada tarp Liepojos ir Palangos pradėjo kursuoti prekybinis ir keleivinis laivas „Phoenix“. Tačiau po audrų prieplauka buvo užnešama smėliu ir po kelerių metų laivybai nebetiko. Tiltas tapo mėgstama pasivaikščiojimų vieta. Po uraganų mediniam tiltui pradėjus griūti, 1997 m. buvo pastatytas naujas gelžbetoninis tiltas, kurio ilgis siekia 470 m.
- ☰ (61) „Jūratė ir Kastytis“ – tai netoli Palangos tilto esanti N. Gaigalaitės skulptūra, bylojanti apie vienos pajūrio legendos personažus. Jūros deivė Jūratė pamilo paprastą žvejį Kastytį. Už bausmę rūstusis dievas Perkūnas sudaužė gintarinius deivės rūmus. Į krantą išmetami gintaro gabalėliai – povandeninės Jūratės buveinės liekanos.
- ☰ (62) „Eglė, žalčių karalienė“ – viena iš žinomiausių skulptūrų Lietuvoje (R. Antinis, 1960 m.) prie pagrindinio tako

Koplyčia ant Birutės kalno.

į Tiškevičiaus rūmus (Gintaro muziejų). Ji byloja apie lietuvių liaudies legendą: mergina po maudynių marškiniuose radusi žaltį, norėdama juos atgauti, pažadėjusi žalčiui už jo tekėti.

- (63) Gintaro dirbtuvės (Vytauto g. 21 / S. Dariaus ir S. Girėno g. 27). Lankytojai gali stebėti visą gintaro apdirbimo procesą nuo žaliavos iki užbaigto papuošalo, įsigyti gintaro dirbinių, pabendrauti su gintaro meistras.

Jūros tiltas Palangoje.

Palangos rikšos.

- (64) Švč. Mergelės Marijos ėmimo į dangų katalikų bažnyčia, Vytauto g. 51, tel. (8~460) 56 186. Tai neogotikinio stiliaus bažnyčia, pastatyta XX a. pr. pagal švedų architekto K. Strandmano projektą. Šis 76 m aukščio statinys ir šiandien yra aukščiausias Palangoje.

- (65) Iveros Dievo Motinos ikonos cerkvė (Sodų g. 52) – tai rusų stačiatikių maldos namai ir pirmoji cerkvė, pastatyta po Lietuvos Nepriklausomybės atgavimo.

Lurdas Birutės kalne.

Nuo Palangos iki Šventosios – 14 km

Palangos tiltas – 1,7 – Naglio kalnas – 2 – „Medūza“ – 4 – Ošupis (7,7 km)

Nuo Palangos tilto, kurio pradžioje stovi legendinė Jūratės ir Kastyčio skulptūra, vėl sukate į Meilės alėją ir važiuojate toliau dviračių taku Šventosios link. Pravažiavę Ražės upelį, ties Jūratės gatve sukate kairėn į Naglio alėją. Tęsiate kelionę pajūriu

pro Naglio kalną (66) bei viešbutį ir pirčių kompleksą „Medūza“, kertate Kontininkų gatvę ir važiuojate per Užkanavę iki Ošupio „Kuršių kelio“ poilsio aikštelės.

Lankytinos vietos [žem. nr. 10]:

▲ (66) Naglio kalnas – 15 m aukščio Baltijos pakrantės kopa, supustyta ant senovinės Litorinos jūros terasos. Pasak legendos, čia esąs milžino Naglio kapas, kurį supylusi jo žmona. Iš jos ašarų prasi-

dėjęs pro šalį tekantis upelis. XV–XVI a. Naglio kalnas yra buvusi alka, šventvietė. Šalia kalno buvo kuršių žvejų gyvenvietė Senasis uostas.

J. Basanavičiaus gatvė.

Jūratės ir Kastyčio skulptūra.

Kuršių kelio poilsio aikštelė.

Ošupis – 5 – Šventosios pradžia – 1,3 – Šventosios turizmo informacijos centras (6,3 km)

Prieš tęsdami kelionę Ošupio taku iki Šventosios, galite šioje vietoje lengvai išvažiuoti dviračiu į pajūrio paplūdimį ir išsimauyti. Ošupio takas veda per mišką tarp jūros ir aerouosto, pro kempingą „Pas Juoni“ ir neigaliųjų poilsiavietę iki pat Šventosios, kur baigiasi ties maisto prekių parduotuve. Per Šventąją važiuojate Jūros gatve iki centrinės sankryžos su Kopų ir Šventosios gatvėmis. Čia įsikūręs Šventosios turizmo informacijos centras (TIC), šalia „Kuršių kelio“ poilsio aikštelės siūlomos dviračių nuomos ir remonto paslaugos.

Šventoji [žem. nr. 11]

i Šventosios g. 1, tel. 45 005.

✖ **🚲** Šventosios g. 1, mob. 8~687 73 350.

Tai sena žvejų gyvenvietė, įsikūrusi prie upės žiočių ir pirmą kartą H. Celijaus žemėlapyje pažymėta 1542 m. Vietiniai gyventojai prekiaudavo su kaimynais, čia atvykdavo svečių šalių pirkliai. Šventoji sudarė rimtą

konkurenciją kitiems uostams, ypač kai anglų pirkliai gavo privilegiją įrengti Šventojoje uostą, į kurį galėtų įplaukti dideli prekybiniai laivai. Todėl 1701 m. Šiaurės karo metu Šventosios uostas buvo sugriautas. Kadangi XV–XVIII a. Livonijos Kuršo ir Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės siena ėjo ties Šventąja, uostas nebuvo atstatinėjamas iki 1921 m., kai buvo išspręstas ginčas su Latvija dėl Šventosios teritorijų. Tačiau didelės gramzdos laivai į šį uostą negalėdavo įplaukti, nes smėlis užnešdavo uosto vartus. Dabar Šventoji jau 30 metų yra Palangos kurorto dalis.

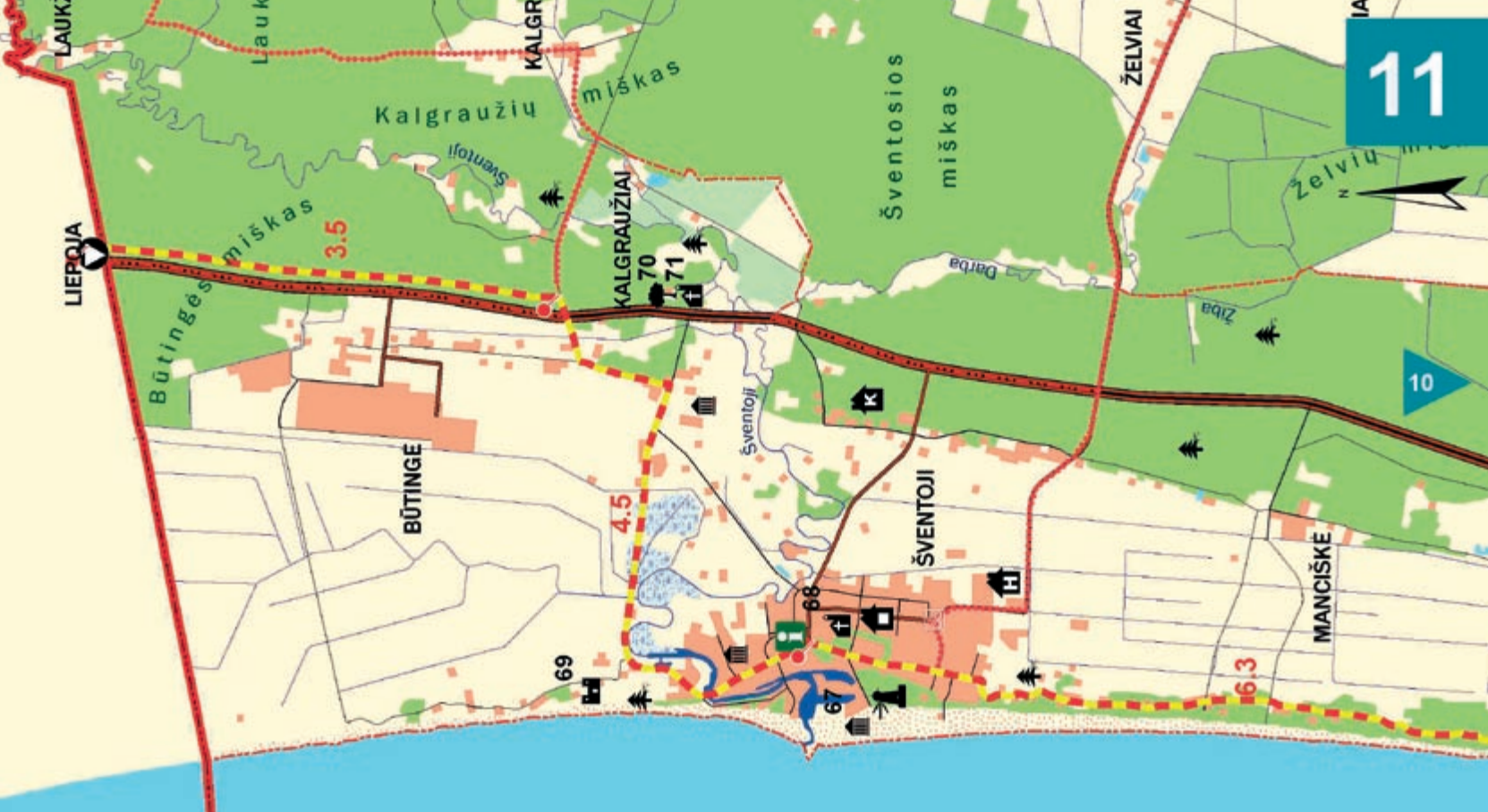
Lankytinos vietos [žem. nr. 11]:

🏛️ (67) „Žvejo dukros“ – įspūdinga 4 m aukščio skulptūrinė kompozicija (skulpt. Z. Pranaitytė, 1982 m.), kuri vaizduoja į jūrą žvelgiančias 3 merginas, laukiančias nesulaukiančias iš žvejybos grįžtančio tėvo žvejo. „Žvejo dukros“ laikomos Šventosios simboliu.

🏛️ (68) Švč. Mergelės Marijos Jūrų žvaigždės bažnyčia (Šventosios g. 4).

Švč. Mergelės Marijos Jūrų žvaigždės bažnyčia.

LIEPĀJA

LAUKA

Lauka

KALGR

Kalgraužiu

miškas

Šventosios
miškas

ŽELVIAI

Želviu

11

10

Būtingės miškas

3.5

BŪTINGĒ

KALGRAUŽIAI

70

71

4.5

Šventoji

ŠVENTOJI

MANČIŠKĒ

69

68

67

6.3

Nuo Šventosios iki Latvijos sienos – 8 km

TIC – 1 – „beždžionių“ tiltas – 0,5 –

žemaičių šventvietė alka – 2 – Būtingės g. –
1 – kelias Palanga – Liepoja

(A13) – 3,5 – Lietuvos–Latvijos siena (8 km)

Nuo Šventosios TIC važiuojate apie 1 km Kopų gatve pro kurorto restoranus „Paršelių rojus“ ir „Titanikas“ iki „beždžionių“ tilto. Kertate Šventosios upę šiuo ant lynų kabančiu tiltu ir važiuojate smėlėtu keliuku iki pagoniškos žemaičių alkavietės (šventvietės). Po to sukate į Kuršių taką ir pro poilsio namus „Energetikas“ išvažiuojate į asfaltuotą Jonpaparčio gatvę, kuria važiuojate iki Būtingės gatvės. Čia sukate kairėn ir smėlėta Būtingės gatve važiuojate iki pirmos sankryžos, sukate dešinėn ir netrukus išvažiuojate į pagrindinį kelią Palanga–Liepoja (A13). Sukate kairėn ir šiuo keliu per Būtingę pasiekiate Lietuvos–Latvijos sieną.

Būtingė [žem. nr. 11]

Būtingės pavadinimas kildinamas nuo jos įkūrėjų Kuršo dvarininkų Budendickių

pavardės. XVII a. pab. tapęs valstybinis, Būtingės dvaras suklestėjo, o pati gyvenvietė nustelbė Šventąją. Būtingėje išliko veikianti XIX a. pr. evangelikų bažnytelė. Miestas garsėja Lietuvos pajūrio ekologine bomba – naftos terminalu, pastatytu Rusijos naftos eksportui.

Lankytinos vietos [žem. nr. 11]:

🏰 (69) Žemaičių alka – tai bandymas atkurti senąją žemaičių šventvietę su paleoastronomine observatorija, sudaryta iš medinių stulpų, kurių kiekvienas atitinka baltų mitologijos dievų ir deivių vardus (Perkūnas, Aušrinė, Žemyna, Austėja, Odenis, Patrimpas, Patulas, Velnias, Leda) bei dangaus kūnus Saulę ir Mėnulį. Saulei leidžiantis į jūrą, pagal stulpus galima matyti visą iš pagonybės laikų atėjusių kalendorinių švenčių seką: Rasos šventę, Gandro dieną, Užgavėnes, Kalėdas ir kt. Čia švenčiamos pagoniškos šventės, traukiančios akį archaiskais ritualais ir apeigomis.

🚲 (70) „Žaidimų takas mažiems ir dideliems“ – jį rasite priešais Būtingės

bažnyčią pasukę dešinėn. Čia yra visa įranga poilsiui gamtoje: pavėsinės, stalai, suolai, laužavietės, žaidimų kompleksas vaikams – supynės, lipynės, medinės skulptūros.

„Beždžionių“ tiltas Šventojoje.

Kuršmarės ir Nemuno delta

NUO KLAIPĖDOS PAMARIU IKI RUSNĖS SALOS – 115 km

Pasirinkus šį maršrutą pamariu, galima aplankyti daugelį kaimų ir miestelių, kuriems būdinga pamario architektūra. Maršrutą vainikuos savito grožio Nemuno deltos regioninio parko gamta – čia didžiausia vandens paukščių susitelkimo vieta Baltijos jūros regione. Per parko teritoriją driekiasi Arktikos–Europos–Rytų Afrikos paukščių migracijos kelias. Nuo kitų maršrutų šis skiriasi ne tik gamta, augmenija, gyvūnija, bet ir žmogaus veikla. Nuolatiniai potvyniai ir gamtos stichijos vertė žmones gintis, todėl šios žemos teritorijos nuo vandens apsaugotos polderių pylimais, kurių nerasite niekur kitur Lietuvoje. Neatsitiktinai čia atsirado Uostadvario vandens kėlimo stotis, karaliaus Vilhelmo kanalas ir „lietuviškoji Venecija“ – Minijos (Mingės) kaimas.

Išskyrus Klaipėdos miestą, atskirų dviračių takų šiame maršrute beveik nėra, todėl didžioji jo dalis sutampa su automobilių keliais (daugiausia žvyrkeliais). Iki Priekulės galima važiuoti pagrindine nurodyta trasa arba

rinktis alternatyvų nepaženklintą maršrutą per Dituvos sodus. Trokštantys dar daugiau įspūdžių, iš Rusnės salos gali pratęsti savo kelionę Nemuno dviračių trasa iki pat Kauno arba net Vilniaus, arba persikėlę laiveliu į Nidą – Kuršių nerija iki Klaipėdos.

Saulėlydis Kuršių mariose.

Nuo Klaipėdos iki Priekulės per Šernus – 28 km

(Alternatyvus maršrutas per Dituvos sodus – 26 km)

Per Klaipėdos miestą [6,6 km, žem. nr. 1]:
Atgimimo aikštė – 0,3 – Turgaus g. – 0,4 –
Taikos pr. – 2,6 – Baltijos pr. – 0,5 –
žaliakelis – 2,8 – cerkvė prie Smiltelės g.

Pradėję kelionę Atgimimo aikštėje, kur susitinka trys dviračių trasos atkarpos, pravažiuojate Klaipėdos senamiestį Tiltų gatve: pradžioje kertate Danės gatvę ir važiuojate Biržos tiltu per Danės upę, kertate sankryžą su Turgaus gatve, kurioje įsikūręs Turizmo ir kultūros informacijos centras, ir netrukus pasiekiate Taikos prospektą. Pravažiavę žiedinę sankryžą, ties „Švyturio“ alaus darykla sukate kairėn į pėsčiųjų ir dviračių taką, kuriuo važiuojate iki Taikos ir Baltijos

prospektų žiedinės sankryžos. Pakeliui pravažiuosite prekybos centrus „Avitela“, „Aitvaras“ ir didžiausią Klaipėdoje prekybos ir pramogų centrą „Akropolis“. Baltijos prospektą galėsite kirsti požeminėmis perėjomis (nešdami dviračius laiptais) arba už 100 metrų esančia gana pavojinga pėsčiųjų perėja. Tada važiuojate šalutine gatve lygiagrečiai Baltijos prospekto iki naujai įrengtos žaliakelio atkarpos. Sukate dešinėn į šį naujutėlaitį pėsčiųjų ir dviračių taką, vedantį

„Atgimimo“ aikštė Klaipėdoje.

Danės upė.

Kavinė-baras Dituvos soduose.

per žaliuosius miesto plotus iki stačiatikių cerkvės Smiltelės gatvėje. Pakeliui kertate Debreceno gatvę ir Statybininkų prospektą.

Klaipėda [žem. nr. 1]

Telefono kodas: 8~46

- ✘ „Du ratai“, Taikos pr. 40, tel. 38 16 66, www.2ratai.lt (I–V 10.00–19.00 val., VI 10.00–15.00 val.).
- ✘ „Dviratis plius“, Taikos pr. 56, tel. 34 49 66, www.saginda.lt, (I–V 10.00–20.00 val., VI 10.00–19.00 val., VII 10.00–17.00 val.).
- ✘ „Sanifinas“, Šilutės pl. 79, tel. 49 69 22 (I–VI 10.00–19.00 val.).
- ✘ „Vaikų miestas“, Šilutės pl. 79, tel.: 30 04 38, 30 04 39 (I–VI 10.00–19.00 val., VII 10.00–14.00 val.).
- ✘ „Viesulas“ (dviračių sporto klubas), Nidos g. 76, mob. 8~612 16 970.
- Prekybos ir paslaugų centras „Akropolis“ (turizmo inventorių, maisto prekės, banko skyriai), Taikos pr. 61 (I–VII 8.00–24.00 val.).
- „Laisvės turas“ (turizmo inventorių), Naikupės g. 15, tel. 34 58 56.

Lankytinos vietos:

🏰 (71) Švč. Mergelės Marijos Taikos Karalienės bažnyčia (pastatyta prieš 50 metų), turinti 46,5 m aukščio bokštą su apžvalgos aikštele, kur rengiamos ekskursijos.

Klaipėdos senamiestis.

Švč. Mergelės Marijos Taikos Karalienės bažnyčia.

1

12

2

Per Klaipėdos miestą [5,4 km, žem. nr. 12]:

**Cerkvė – 1,2 – Šilutės pl. – 1,2 –
Jūrininkų pr. – 0,4 – Šilutės pl. – 0,1 –
geležinkelis (Rimkai) – 2,5 – Klaipėdos
pabaiga (viadukas)**

Iš žaliakelio sukate kairėn ir pagal trasos rodyklės važiuojate rytų kryptimi pėsčiųjų ir dviračių taku palei Smiltelės gatvę nuo cerkvės iki Šilutės plento, pakeliui įvei-

„Kuršių“ kelio poilsio aikštelė Klaipėdoje.

kiate šviesoforais reguliuojamas sankryžas su Laukininkų ir Vingio gatvėmis. Tada sukate dešinėn į dviračių taką, vedantį palei Šilutės plentą iki Jūrininkų prospekto, kurį kertate ir iš karto pasukę kairėn, asfaltuotu dviračių taku privažiuojate Rimkų geležinkelio pervažą. Pervažiąvę geležinkelį tęsiate kelionę per Rimkus bendrajame transporto sraute arba kairėje gatvės pusėje esančiu apieistu ir duobėtu pėsčiųjų ir dviračių taku iki Klaipėdos miesto pabaigos ties kelio į Šilutę viaduku.

**Alternatyvus nepaženklintas maršrutas
nuo cerkvės iki Kliošių [11,5 km,
žem. nr. 12]:**

**Cerkvė – 0,5 – Taikos pr. – 1,1 –
Jūrininkų pr. – 1,9 – Perkėlos g. – 0,2 –
3-oji vandenvietė – 3,8 – Klaipėdos
riboženklis – 4 – Kliošiai**

Nuo cerkvės važiuojate Klaipėdos uosto kryptimi pėsčiųjų ir dviračių taku palei Smiltelės gatvę ir prekybos centrą „Big“. Pervažiąvę Taikos prospekto sankryžą, iš

karto sukate kairėn ir ties „Kuršių kelio“ poilsio aikštele kertate Smiltelės gatvę. Toliau važiuojate į pietus dviračių taku šalia Taikos prospekto, o nuo Jūrininkų prospekto bendrajame transporto sraute per geležinkelio viaduką iki kitos „Kuršių kelio“ poilsio aikštelės. Sukate kairėn į Perkėlos gatvę, kuri galėtų jus nuvesti į tarptautinę jūrų perkėlą, bet, neprivažiąvę 3-iosios Klaipėdos miesto vandenvietės, už 200 m nuo sankryžos dar kartą pasukate kairėn į vieškelį. Važiuojate šiuo plačiu žvyrkeliu šalia vandenvietės apsauginės teritorijos tvoros iki Klaipėdos miesto riboženklis T formos sankryžoje. Sukate kairėn ir siauresniu geresnės kokybės žvyrkeliu per kariškių valdomą mišką važiuojate iki Kliošių.

Klaipėda – 2 – Lėbartai – 1 – Ketvergiai – 1,7 – Šernai – 2,9 – Traubiai – 2,9 – Dituva – 1 – Nibriai – 1 – Kuodžiai – 3,5 – Priekulė [16 km, žem. nr. 13]

Nuo Klaipėdos miesto pabaigos iki Šernų važiuojate kairėje kelio pusėje įrengtu pėsčiųjų ir dviračių taku, kuris atnaujintas tik iki Lėbartų. Tik įvažiuavę į Šernus, prieš tiltą per Minijos upę, sukate dešinėn ir važiuojate palei upę iki Traubių: pradžioje asfaltuotu keliuku pro Klaipėdos įmonių poilsia vietas (1,8 km) ir 750 m lauko keliuku per pievas, kuris gali būti sunkiai pravažiuojamas po lietaus. Nuo Traubių iki Dituvos važiuojate siauru grublėtu žvyrkeliu, įrengtu ant aukšto pylimo palei upę. Dituvoje galite pasigrožėti įspūdingomis Minijos pakrantėmis nuo „beždžionių“ tilto. Tada sukate kairėn Versmių kryptimi ir važiuojate iki Priekulės smėlėtu vieškeliu pro apleistas fermas ir kitus sovietinių kolūkių statinius Nibrių ir Kuodžių kaimuose. Naujaja gatve pasiekiate miestelio centrą, kur ties karčema „Mingė“ keliai išsišakoja keliomis kryptimis. Prieš pasukdami Šilutės, o už 100 m – Ventės kryptimi, galite pasistiprinti karčemoje, kuri garsėja skaniais patiekalais ir nedidelėmis kainomis.

Dituva [žem. nr. 13]

Dituvos kaimas pirmą kartą istoriniuose šaltiniuose paminėtas 1500 m. Kaimas sudarytas iš dviejų dalių – Senosios ir Naujosios Dituvos. Senojoje išlikusi viena iš seniausių Klaipėdos krašto mokyklų (1736 m.), o Naujojoje – įspūdingos Minijos pakrantės, kurias galima apžvelgti nuo ant lynų kabančio „beždžionių“ tilto. Netoli Dituvos didžiulį plotą užima Klaipėdos sodų bendrija „Dituva“, dar vadinama „Mažąja Klaipėda“.

Lankytinos vietos:

- 📍 (72) „Akmuo baravykas“ – tai geologinis paminklas, sukurtas ir nutašytas 1934 m. Kretingos rajono Bajorų kalėjimo kalinių (dešinėje kelio pusėje Ketvergiuose).
- 📍 (73) Šernų ažuolas ir legendinis akmuo Šernų miške (kitoje Minijos upės pusėje). Vietos gyventojai teigia, kad šalia ažuolo esantis akmuo pagonybės laikais buvo aukojimo vieta.
- 📍 (74) Miško muziejus „Genys“, ant kito Minijos upės kranto Šernų miške, tel. (8~46) 47 65 76.

Alternatyvus nepaženklintas maršrutas nuo Kliošių iki Priekulės per Dituvos sodus [8 km, žem. nr. 13]:

Kliošiai – Dituvos sodai (Dituvos g. – 0,6 – Derceklių g. – 3,5 – Šarkuvos g. – 0,5 – Tilžės g. – 1,6 – sodų pabaiga) – 0,4 – Priekulės geležinkelio stotis – 0,3 – Klaipėdos g. – 1,1 – Priekulės centras

Kliošiuose sukate dešinėn į Dituvos sodus ir važiuojate asfaltuotomis sodų gatvėmis beveik iki pat Priekulės geležinkelio stoties: Dituvos gatve – kairėn į Derceklių gatvę ir pro alaus barą „Dercekliai“ važiuojate iki Šarkuvos gatvės – vėl sukate kairėn, o ties T formos sankryža su Tilžės gatve – dešinėn ir važiuojate palei geležinkelį iki sodų pabaigos. Likusius 400 metrų iki istorinės Priekulės geležinkelio stoties važiuojate lauko keliuku šalia geležinkelio. Dviračius persivarysite per bėgius ir važiuojate iki pagrindinės Priekulės gatvės, ties degaline „Lukoil“ sukate dešinėn ir Klaipėdos gatve pasiekiate miestelio centrą.

Nuo Priekulės iki Ventės – 31 km

Priekulė – 5 – Pjaulai (Klaipėdos kanalas) – 2 – Dreverna (7 km)

Priekulės centrinėje sankryžoje sukate dešinėn Ventės kryptimi, pravažiuojate „Kuršių kelio“ poilsio aikštelę ir bažnyčia, kertate geležinkelį ir vėl sukate dešinėn Drevernos kryptimi. Važiuojate keliu bendrajame transporto sraute iki Pjaulų ties tiltu per Klaipėdos kanalą, kur įrengta kita „Kuršių kelio“ poilsio aikštelė. Tiltais perkirtę Klaipėdos kanalą ir Drevernos upę, pasiekiate senąjį Drevernos žvejų kaimą.

Priekulė [žem. nr. 14]

Telefono kodas: 8~46

✂ *Turistinių ir ūkinių prekių parduotuvė „Aisytė“, Žalgirio g. 6, tel. 45 44 53.*

Lankytinos vietos:

M (75) *Ievos Simonaitytės memorialinis muziejus, Vingio g. 11, tel. 45 42 47, d. I. II–VI 10.00–18.00 val. Čia įrengta ekspozicija išsamiau atskleidžia žymios*

lietuvių rašytojos kūrybos sąsajas su šio krašto istorija, buitimi ir etnografija.

 (76) *Paminklas levai Simonaitytei centrinėje Priekulės miestelio aikštėje (skulpt. D. Matulaitė, 1997 m.).*

 (77) *Priekulės šv. Antano Paduviečio bažnyčia (1937 m.) ir evangelikų liuteronų bažnyčia (1903 m.).*

 (78) *Priekulės ažuolas Vingio parke.*

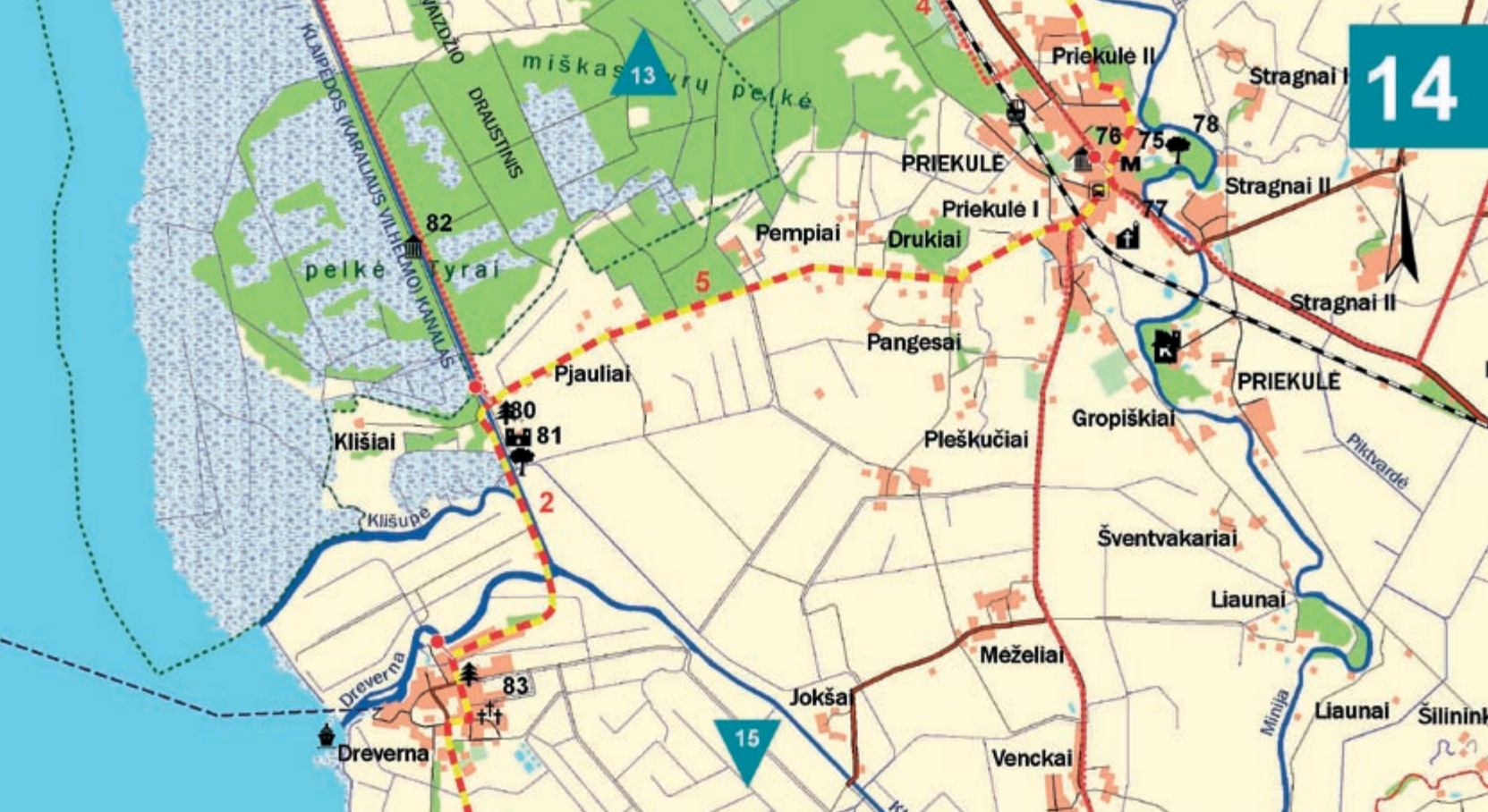
 (79) *Geležinkelio stotis (1875 m.).*

Priekulės miestelis įsikūręs gražiam Minijos vingyje, apaugusiam šimtamečiais ažuolais. Miestukui būdinga pamario krašto architektūra su įdomiai nutiesta centrine gatve. Senovėje pro Priekulę vedė labai svarbūs keliai į Žemaitiją, Karšuvą ir Skalvą, nes čia buvusi brasta per sraunią ir gilią Minijos upę. Istoriniais laikais vietovė vadinosi Paminijos vardu. Priekulė paminėta pirmą kartą 1540 m. čia gyvenusio dvarininko, Paminijos seniūno Luko Priekulio (Lucas Precoll) vardu. XVI a. pab. Priekulėje įkurta evangelikų liuteronų parapija – pati seniausia Klaipėdos krašte. Miesto 450-mečio proga priekuliškiai pokario metais

susprogdintos bažnyčios vietoje pastatė balto betono paminklą. J. F. Šrėderio spausdintuvėje XIX a. pab. buvo spausdinami lietuviški laikraščiai ir knygos, kurios plito ne tik Klaipėdos krašte, bet ir visoje Lietuvoje, kur lietuviška spauda buvo uždrausta Rusijos caro įsakymu.

Iš šio krašto, Vanagų kaimo, kilusi rašytoja Ieva Simonaitytė (1897–1978) labai mėgo Priekulę, čia dažnai vasarodavo. Rašytoja išgarsėjo savo romanu „Aukštųjų Šimonių likimas“ (1935), kuriame vaizdavo Klaipėdos krašto žmonių gyvenimą.

Manoma, jog netoli Priekulės, Kantvainių kaime, glūdi klasikinės vokiečių filosofijos pradininko Imanuelio Kanto (1724–1804) giminės šaknys. Čia gyvenęs ir Klaipėdoje balnium dirbęs R. Kantas, filosofo prosenis, kurio tėvai atsikėlė iš Kuršo.

14

13

15

KUMPĒDS (IVARALĀUS VILHELMO) KANĀLS

miškas
DRAUSTĪNIS

pelkē

pelkē

Klišiai

Klišupe

Dreverna

Dreverna

Pjauliai

Pempiai

PRIEKULE

Priekule I

Drukiai

Pangesai

Pleškučiai

Meželīai

Venckai

Priekule II

Stragnai I

Stragnai II

Stragnai II

PRIEKULE

Gropišķiai

Šventvakariāi

Liaunai

Liaunai

Šilīnīnī

Piltvārdē

Minija

82

80
81

83

76

75

78

77

5

2

4

Pjaulai [žem. nr. 14]

Pjaulų bendruomenei priklauso Pjaulų ir Klišių kaimai, išsidėstę abipus Karaliaus Vilhelmo kanalo. Šios vietos buvo vadinamos „Juoduoju Paryžiumi“, nes kanalo dalį nuo Dreverno iki Klaipėdos kasė prancūzų belaisviai. Anksčiau Klišių dvarą valdė garsūs škotų kilmės pirkliai Ogilviai. Šios pamario vietos garsėja žuvingais kanalais. Dar XVII a. žemėlapyje pažymėta, kad prie Klišių buvusi laišių užtvara. Tarp Pjaulų ir Priekulės XIX a. vid.

Karaliaus Vilhelmo kanalas.

pirmą kartą bandyta kasti gintarą pramoniniu būdu. Priekulės dvarininkas Šperberis iškastą gintarą pardavė net už 2 000 talerių.

Dreverna.

Dreverna [žem. nr. 14, 15]

☛ „Kuršių marios“, Žemaičių g. 2, Dreverna, tel. (8~46) 47 61 10, mob. 8~686 31 674. Išvykos laivu po Kuršių marias, valčių ir vandens dviračių nuoma, kitos pramogos.

☛ „Žvejo rojus“, Dreverno prielauka, mob. 8~698 37 242. Išvykos laivu po Kuršių marias.

„Kuršių kelio“ poilsio aikštelė.

Tai labai senas žvejų kaimas ir buvęs žuvų prekybos centras, žinomas nuo XIII a. Netoli Drevernoos beveik 300 metų veikė žuvų turgus, vadintas Strykiu. Kaimo vardas kildinamas iš latviško žodžio „driva“ – „miško bičių avilys“, seniausias užrašymas – *Drivene*. Kaimas įsikūręs Kuršių marių pakrantėje, prie gilios Drevernoos upės – buvusios Minijos deltos atšakos, todėl nuo seno čia buvo labai patogus žvejų uostas, kuris mūsų dienomis vis dažniau naudojamas pramoginei laivybai.

Pamario pievos.

Nuo Lankupių kaimo pro Dreverną iki Klaipėdos eina Karaliaus Vilhelmo kanalas.

Drevernoje gyveno garsus Kuršmarių laivų statytojas Jonas Gižas. Jis XX a. pr. statė ne tik mažesnes venterines valtis, kurėnus, bet ir didžiausius lietuviškus prekybos laivus – vytines. Drevernoos įžymybė – originalios ir puošnios vėtrungės. Kai kur jų išliko iki dabar.

Žvejai mariose.

Lankytinos vietos:

- (80) *Dailininko Lino Jankaus sodyba – tipiška Klaipėdos krašto pradinė mokykla (1900 m.), Pjaulų k.*
- (81) *Bismarko ažuolas prie Karaliaus Vilhelmo kanalo, Pjaulų k.*
- (82) *Klaipėdos kanalas, dar vadinamas Karaliaus Vilhelmo vardu, buvo kasamas 1863–1873 m., kai šis kraštas priklausė Vokietijai. Kanalą kastuvais iškasė prancūzai karo belaisviai, kuriems kanalo*

Poilsio aikštelė Kintų miške.

žiotyse Klaipėdoje yra pastatytas paminklas. 30 m pločio ir 24 km ilgio kanalas sujungė Minijos upę Nemuno deltoje su Kuršių mariomis ties Malkų įlanka Klaipėdoje. Jis turėjo 10 tiltų ir 1 šliuzą Lankupiuose. Kanalas buvo naudojamas tam, kad audrų metu upiniai to meto laivai su mediena ir sieliais be pavojaus iš Nemuno galėtų pasiekti Klaipėdą. Tarybiniais metais Klaipėdoje kanalas buvo užtventtas ir paliktas kaip vandens rezervuaras. Dabar kanalas kaip susisiekimo magistralė nenaudojamas ir yra žvejų mėgėjų bei brakonierių karalija.

†† (83) Drevernos senosios kapinės, kuriose išsaugoti senųjų lietuvininkų antkapiniai paminklai – krikštai.

Dreverna – 4 – Svencelė – 3 – naftos verslovė – 3 – Kintų piliakalnis – 3 – Kintų centras (13 km)

Nuo Drevernos siauru ir vingiuotu asfaltuotu keliuku važiuojate per Pamario pievas į kitą žvejų gyvenvietę – Svencelę. Pakeliui atsisvers nuostabūs vaizdai į kitoje marių pusėje

dunksančias Neringos Mirusias kopas. Iš Svencelės toliau riedate medžiais apšodintu vieškeliu iki „Kuršių kelio“ poilsio aikštelės šalia naftos verslovės, kuri dako kraštovaizdį ir kelia vietinių žmonių nepasitenkinimą. Tada sukate kairėn į smėlėtą miško keliuką, vedantį į Kintus per botaninį draustinį tarp Svencelės pelkės ir Kuršių marių. Pakelės poilsio aikštelėse, įrengtose su stogeliais ir informaciniais stendais, galėsite atsikvėpti ir sužinoti daugiau apie kraštą, o jeigu praalksite, miške galėsite prisirinkti skanių uogų. Pro Kintų girininkiją, šalia kurios auga antroji pagal dydį Europoje tuja, išvažiuojate į asfaltuotą kelią. Pasukę dešinėn, už 0,8 km pasieksite gyvenvietės centrą, kuria verta apsilankyti Vydūno kultūros centre (87) ir apžiūrėti senąją Kintų bažnyčią. Atvykę į miestelio centrą, nepravažiokite pro šalį ir užsukite į vietinę kepyklėlę „Chibo“, kuri visame rajone garsėja savo skaniomis bandelėmis.

Svencelė [žem. nr. 15]

Tai gilią praeitį menanti žvejų gyvenvietė Kuršių marių pakrantėje. Pasak padavimo, tarp pelkių ir marių įsikūręs kaimas, pavadi-

nimą, kuršiškai reiškiantį „šventas kelias“, gavęs tuo metu, kai pro jį ėjo pagonis krikštijantys švedai. Į pietvakarius nuo gyvenvietės, arčiau pelkės, buvo senas alkakalnis, kur kūrenosi amžinoji ugnis, bet sovietmečiu jis buvo nukastas. Sakoma, kad kalne žiløj senovėj gyveno milžinas. Jis turėjo 7 kaimynus milžinus. Visi jie turėjo tik vieną kirvį. Atlikęs darbą, vienas tų milžinų numedavo kirvį savo kaimynui, o šis toliau. Vėliau mūsų protėviai šią vietą pasirinko dievams garbinti. Gyvenvietę iš rytų pusės juosia viena iš didžiausių pamaryje Svencelės aukštapelkė, paskelbta Tyrų pelkių botaniniu draustiniu. Jos viduryje telkšo per 100 ežerėlių, o aplink auga daug retųjų augalų.

Lankytinos vietos:

⌚ (84) Senoji Svencelės mokykla – tai 1890 m. statytas raudonų plytų pastatas, kurio viduje išsaugota labai įdomi sieninė tapyba su pamario krašto vaizdais.

†† (85) Senosios Svencelės kapinaitės prie įvažiavimo į kaimą.

Kintai – 1 – Povilai – 2,5 – Muižė – 2 –
sankryža į Stankiškius – 2,5 – Šturmai –
3 – Ventės ragas (11 km)

Apsižvalgę po Kintus važiuojate toliau pietų kryptimi iki Povilų, kur kelias išsišakoja į Šilutę ir Ventę. Nuo čia prasideda Nemuno deltos regioninio parko valdos. Sukate dešiniau Ventės link ir važiuojate Pamario kraštui būdingu medžių alėjomis apšodintu keliu. Pakeliui galėsite apžiūrėti Muižės dvarietę, o jeigu labai pavargsite, užsukite pasistiprinti į Šturmuose įsikūrusį viešbutį restoraną. Čia galima ne tik užkąsti, bet ir užsisakyti laivelį iškylai po Kuršių marias arba persikelti į Neringą kitame Kuršių marių krante. Dar už kelių kilometrų privažiuosite Lietuvos žemės kraštą – Ventės ragą. Kadangi kelias veda visiškai šalia Kuršių marių, jus pakerės įspūdingi marių pakrantės vaizdai ir tolumoje dunksančios Kuršių nerijos kopos.

Kintai [žem. nr. 16]

Telefono kodas: 8~441

– *Bandelių kepykla ir parduotuvė „Chibo“, Kintai, tel. 47 151.*

 Turizmo paslaugų kompleksas „Kintai“

(viešbutis, kavinė ir transporto paslaugos laivu, žūklė tvenkiniuose ir turistinio inventorius nuoma), Kintai (prie Minijos upės), tel. 47 339, www.kintai.lt.

Miestelio pavadinimas kilęs nuo XVI a. čia gyvenusio ūkininko B. Kinto pavardės. Apie Kintų senumą liudija į šiaurę nuo miestelio buvęs piliakalnis, kuris po 1951 m. buvo nukastas. XVIII–XIX a. Kintai garsėjo gyvulių ir žuvų turgumis. Nors daugelis gražiausių pastatų Kintuose buvo sunaikinti po Antrojo pasaulinio karo.

Miestelio centre stovi evangelikų liuteronų bažnyčia, kurios istorija siekia XVIII a. Tuo metu Ventėje buvo paplauta bažnyčia, tarp gyventojų kilo ginčas, kur turėtų stovėti naujieji maldos namai. Pasak legendos, iš kraštutinių parapijos kaimų (Ventės ir Kiošių) vienu metu buvo išsiųsti 2 žygūnai. Nutarta – kur jie susitiks, ten ir statys bažnyčią. Jie vienas kitam ranką paspaudė Kintuose. Sovietmečiu bažnyčia restauruota, joje įkurta parodų ir koncertų salė. Senieji gyventojai mena, kad anksčiau šalia bažnyčios stovėjo paminklas Pirmojo pasaulinio karo aukoms atminti,

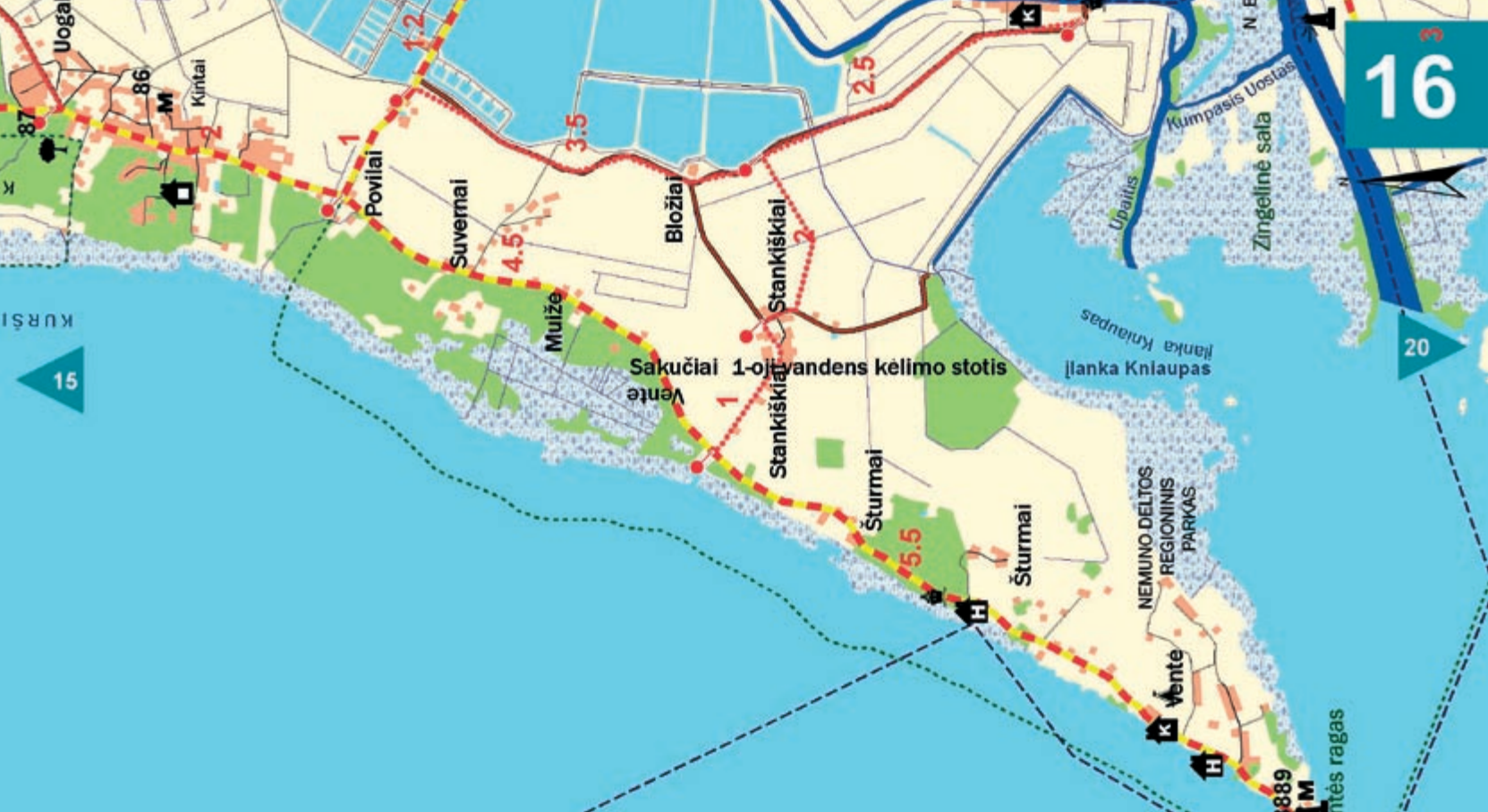
jie atsimena, ir kas tą paminklą išardė bei sunaudojo gyvenamojo namo pamatams.

1988 m. šalia bažnyčios atidengtas paminklinis akmuo su užrašu: „1888–1892 m. Kintuose gyveno ir dirbo Vydūnas“. Baigęs Ragainės mokytojų seminariją, Vydūnas buvo paskirtas Kintų pradinės mokyklos mokytoju. Vėliau sunkiai susirgo, bet vietinės moterys jį išgydė žolelėmis. Nuo tada Vydūnas pradėjo lietuviškosios kūrybos kelią.

Lankytinos vietos:

M (86) *Vydūno kultūros centras restauruotoje Kintų mokykloje (1705 m.), tel. (8~441) 47 379, d. I. II–VI 10.00–8.00 val. Čia įkurtas žymaus lietuvių rašytojo ir filosofo Vydūno memorialinis muziejus, kuriame galima pagilinti žinias apie Mažosios Lietuvos praeitį ir apžiūrėti unikalų eksponatą – Vydūno arfą. Centre taip pat įsikūrusi Kintų vaikų dailės ir muzikos mokykla, čia rengiamos meno parodos.*

T (87) *Didžioji tuja – tai antrasis pagal dydį (17 m aukščio) tokios rūšies medis Europoje, augantis prie Kintų girininkijos pastato.*

16

15

20

Sakučiai 1-oji vandens kėlimo stotis

NEMUNO DELTOS
REGIONINIS
PARKAS

889

M

Antės ragas

Vėntė

Šturmai

Šturmai

Stankiščiai

Bložiai

Muiže

Suvermai

Povilai

Kintai

86

Uoga

Upaišis

Ilanka Knišlė

Ilanka Knišlė

Zingelinė sala

N. E.

N. E.

Nemuno deltos regioninis parkas [žem. nr. 16]

Tai valstybės saugoma teritorija, užimanti beveik 29 kv. km. Regioninis parkas apima Nemuno deltos dalį su Ventės ragu ir Rusnės sala, Krokų Lankos ežeru, Aukštumalos, Rupkalvių ir Medžioklės pelkėmis, Berštų, Leitgirių ir Žalgirių miškais. Per parko teritoriją driekiasi Arktikos–Europos–Rytų Afrikos paukščių migracijos kelias. Tai didžiausia vandens paukščių susitelkimo vieta Baltijos jūros regione. Norintiems stebėti paukščius parke įrengti 3 apžvalgos bokšteliai.

Kintų bažnyčia.

Povilai [žem. nr. 16]

Tai kaimas, kuriame gimė publicistas ir kultūros veikėjas M. Ašmys, 1918 m. prisidėjęs prie Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo.

Muižė [žem. nr. 16]

Tai viena iš seniausių Pamaro dvarviečių. Kai 1820 m. dvarą nupirko E. W. Berbomas, Muižė taip pasikeitė, kad gavo „Mažosios Italijos“ vardą. E. W. Berbomas dirbo Klaipėdos burmistru, vėliau paskirtas visų Kuršių marių

„Ventainė“.

karališkuoju vyriausiuoju žvejybos meistru. Jis sugalvojo ir įvedė žvejų kaimų skiriamuosius ženklus – vėtrunges. Be to, prisidėjo prie lietuvių tautosakos rinkimo, rašė eiles, tapė, vykdė archeologinius tyrinėjimus, nuo savo namostogo stebėjo žvaigždes. Šiandien dvaras visai sunykęs, vietoj jo veikia žuvies konservų fabrikas. Šalia kelio prie didelio ažuolo esančiose kapinaitėse rasite E. W. Berbomo kapą ir krikštą su informacija apie jį.

Šturmai [žem. nr. 16]

🏠 Šturmų žuvininkystės įmonė (A. Pekarsko transporto paslaugos laivais „Perloja“, „Šturmai“, „Admirolas“, „Pušis“, „Klevas“), Minijos ir Šturmų kaimų uostai, tel. 47 510, mob.: 8~687 87 294, 8~673 44 426.

Ventė [žem. nr. 16]

Telefono kodas: 8~441

🏠 „Ventainė“ – turizmo kompleksas ant Kuršių marių kranto (kempingas, viešbutis, restoranas, dviračių nuoma, iškylos kateriais ir kitos paslaugos), tel. 68 525, mob.: 8~686 70 490, 8~614 79 485, www.ventaine.lt.

Lankytinos vietos:

M (88) *Ventės rago ornitologijos stotis ir gamtos ekspozicija, kuriai daugiau kaip 30 metų vadovauja L. Jezerskas, turistams mielai pasakojantis apie paukščių keliones. Tel.: (8~441) 54 480, 44 516.*

I (89) *Ventės rago švyturys (1863 m.) – tai 12 m aukščio technikos paminklas. Iš švyturyje įrengtos apžvalgos aikštelės matyti ne tik mariose pastatytas bangolaužis, saugantis Ventės ragą nuo irimo, bet ir Neringos juosta bei Nida.*

Ventės kaimo apylinkėse žmonės gyveno nuo priešistorinių laikų. Kryžiuočiai, gerai supratę Nemuno žiočių reikšmę, apie 1360 m. Ventės rage pastatė pilį, kuri saugojo uostą ir vandens kelius Nemunu. Manoma, kad panašiu metu pastatyta pirmoji šiose apylinkėse smuklė ir bažnyčia, kuri vėliau ne kartą buvo paplauta ir iš naujo atstatyta. Ilgainiui visas kaimas perkeltas toliau nuo marių, į dabartinę jo vietą.

Ventės pilis taip pat buvo paplauta Kuršių marių bangų ir nugriuvo į vandenį. Tačiau ir po vandeniui ji liko garsi, pažymėta ne viename

senujų laikų žemėlapyje, o apie Ventę rašyta, kad tai pati pavojingiausia vieta – „tikras visų laivininkų siaubas“, nes palei Ventės ragą nusitęsusi pavojinga akmenuota sekluma. Iš tiesų, laivams ir sieliams ši vieta buvo ypač pavojinga. Kol nebuvo iškastas Karaliaus Vilhelmo kanalas, sujungęs Nemuną su Klaipėda, čia suduždavo daug laivų.

Dėl to pačiame rage nuo seno stovi Ventės švyturys. Pirmasis dar buvo medinis ir apšviestas alyva kūrenama lempa. Šalia

švyturio dar 1880 m. buvo pastatyta vandens matavimo stotis. 1929 m. Ventės rage profesorius T. Ivanausko iniciatyva įsteigta ornitologinė stotis, nes kiekvieną pavasarį ir rudenį Ventėje nutupia pailsėti daugiau kaip 5 mln. paukščių. Stotyje yra muziejus, laboratorijos, tinklai paukščiams gaudyti. Čia sužieduoti paukščiai vėliau sutinkami Irane, Egipte ir net Pietų Afrikoje.

Ventės rago švyturys.

Ventės rago švyturys iš vidaus.

Nuo Ventės iki Šilutės – 27 km

Ventė – 10 – Povilai – 2,2 – tiltas per
Minijos upę – 5 – Aukštumalos botaninis
takas – 9,8 – Šilutė (27 km)

Norėdami nuvažiuoti artimiausiu keliu iš Ventės į Šilutę, turite sugrįžti pagal maršrutą tuo pačiu keliu per Šturmus–Muižę iki Povilų ir, pagal rodyklę pasukę Šilutės kryptimi, važiuoti asfaltuotu keliu iki tilto per Minijos

upę, nuo kurio Aukštumalos pelkės pakraščiu iki Šilutės driekiasi platus vingiuotas žvyrkelis (13 km). Užvažiavus ant tilto dešinėje pusėje tolumoje bus matyti Krokų Lankos ežeras, o abipus tilto – spindintys Kintų žuvininkystės tvenkinių plotai. Pakeliui į Šilutę abiejose kelio pusėse pamatysite informacinius stendus, kviečiančius pasivaikščioti Aukštumalos botaniniu taku, kuris vingiuoja buvusią kūlgrindą. Įvažiavę į Šilutę iš karto pajusite palengvėjimą, nes duobėtą žvyrkelį

pakeis asfaltuota gatvė. Šia gatve važiuokite iki T formos sankryžos šalia miesto piešinės, kur pasuksite dešinėn Rusnės kryptimi ir, pravažiavę turgaus aikštę, atsiremsite į centrinę miesto gatvę (Lietuvininkų).

Ventės ragas.

Žvejų tinklai.

Pamario kelias, vedantis į Ventės ragą.

Povilai

Yabalai

Tenenys

Aukštumalai

Suvernai

pelkė Aukštumalija

Mužiže

Bložiai

Rūgallai

Rūgallai

Rūgallai

Stankišķiai

Stankišķiai

Minija

Jūroku Lankas

durpy

16

18

1

1.2

4.5

3.5

1

2

2.5

15

90

K

Minija

Nuo Ventės iki Šilutės per Minijos kaimą – 33 km

Alternatyvus maršrutas: Ventė – 6,5 – Stankiščiai – 4,5 – Minija (Mingė) – 6 – Suvernai – 1,2 – tiltas per Minijos upę – 5 – Aukštumalos botaninis takas – 9,8 – Šilutė

Norėdami pamatyti vieną iš unikaliausių Lietuvos kampelių – Minijos (Mingės) kaimą, dar vadinamą Lietuvos Venecija, pusiaukelėje tarp Ventės ir Kintų (5,5 km) turėsite pasukti į dešinę pagal nuorodą „Stankiščiai 1“. Per šį kaimelį veda asfaltuotas kelias, kurio pabaigoje, neprivažiuojant ženklo „Mingė 4“, pasukite dešinėn. Netrukus kelias vėl išsišakos, važiuosite kairiau siauru vieškeliu per laukus (0,5 km) iki T formos sankryžos su pagrindiniu žvyrkeliu, vedančiu iki Minijos kaimo (2,8 km). Tokiu būdu sutrumpinsite kelią ir išvengsite prastesnės kokybės vieškelio per Bložius. Minijos kaime galima užsisakyti laivelį arba didesnį laivą išskylai po Kuršių marias arba persikelti į Nidą kitame marių krante ar Uostadvarį Rusnės saloje.

Apsidairę Lietuvos Venecijoje, grįšite tuo pačiu keliu iki Bložių ir toliau palei Kintų tvenkinius pasieksite asfaltuotą kelią (6 km). Pasukę į dešinę, netrukus pasieksite tiltą per Minijos upę. Toliau iki Šilutės važiuosite žvyrkeliu Aukštumalos pelkės pakraščiu pagal ankstesnį aprašymą.

Minija (Mingė) [žem. nr 17]

- ☛ *Buriuotojų klubas „Marių burės“, mažųjų laivų prieplauka, mob. 8~652 72 600.*
- ☛ *J. Bulavino transporto paslaugos laivu „Viktorija“ (20 vietų), mob. 8~685 33 211.*
- ☛ *J. Gečo garinė pirtis, transporto paslaugos laivu (11 vietų), mob. 8~614 25 630.*
- ☛ *S. Petrošiauskaimo turizmosodyba, kavinė ir transporto paslaugos laivu „Neptūnas“ (47 vietos), mob.: 8~686 66 600, 8~616 96 866.*

Tai Lietuvos Venecija, kur vietoj gatvės teka Minijos upė, o pagrindinė susisiekimo priemonė – valtys. Abipus Minijos upės įsikūręs Minijos žvejų kaimas, vietinių iki šiol vadinamas Mine arba Mingė. Pirmą kartą Minija paminėta 1540 m. Tuomet čia

gyveno apie 60 žmonių ir bent dvi privilegijuotų vokiečių šeimos. Beveik visos kaimo sodybos buvo pritaikytos žvejybai, šalia gyvenamųjų namų stovėjo valtys, žvejybos įrankiai, bukinės (žuvų rūkyklos). Tai suformavo ir savitą Minijos urbanistiką – visos kaimo sodybos fasadais atgręžtos į pagrindinę kaimo „gatvę“ – Minijos upę. Gyvenimas čia, dėl nuolat kylančių potvynių, visuomet buvo sudėtingas. XVIII a. Minija stipriai nukentėjo nuo nuolatinių karų ir maro. Kaimas atsigavo tik XIX a., kai buvo įsteigta burių siuvykla, burinių valčių dirbtuvė, vandens matavimo stotis. Jau tuomet turizmą skatino čia sustojantys upiniai garlaiviai, reguliariai plaukioję Nemuno ir Karaliaus Vilhelmo kanalu tarp Tilžės ir Klaipėdos. Kaimo gyvenimas stipriai pasikeitė po Antrojo pasaulinio karo. Kairiajame krante buvo įrengtas galingas žolės miltų gaminimo aparatas, dešiniajame įkurta galvijų ferma. Pastatytas niekur nevedantis tiltas. Suniokota daugelis unikalių sodybų ir pastatų.

Šiuo metu Minijoje skatinamas vandens turizmas, pastatyta moderni jachtų ir mažųjų laivų prieplauka, kaimas sparčiai keičiasi,

pastatai rekonstruojami. Čia galite sutikti retų paukščių ir pamatyti įvairiausių, tik šiai vietai būdingų vandens augalų, įrašytų į Lietuvos raudonąją knygą. Jus gali pradžiuginti jūrinis erelis arba gracingoji gervė.

Lankytinos vietos:

🌳 (90) Aukštumalos pažintinis takas – tai 1740 m ilgio buvusia kūlgrinda vingiuojantis maršrutas su 11 informacinių stotelių. Kūlgrinda – XVIII a. palikimas, kai skersai pelkės buvo nutiestas kelias, kad sujungtų keletą jau neegzistuojančių pelkininkų kaimų.

Kaimo turizmo sodyba Minijos kaime.

Šilutė [žem. nr. 18, 19]

Telefono kodas: 8~441

📍 Lietuvininkų g. 10/2,
tel. 77 795, el. paštas info@siluteinfo.lt,
www.siluteinfo.lt.

📍 Šilutės muziejus (H. Šojaus dvaras),
Lietuvininkų g. 4, tel. 62 207,
www.silute.lt/tic.

📍 Nemuno deltos regioninio parko administracija, Lietuvininkų g. 10, tel. 75 050,
www.nemunodelta.lt.

🔧🚗 Dviračiai, detalės, nuoma ir remontas,
Lietuvininkų g. 18, tel. 75 789,
mob.: 8~686 48 597, 8~608 12 867.

🚆 Geležinkelio g. 1, tel. 77 779.

🚆 Geležinkelio g. 4, tel. 62 257.

🚢 Laivas „Neringa“, tel. 77 777,
mob. 8~670 90 739.

Pirmosios žinios apie Šilutę siekia XVI a. 1511 m. Klaipėdos komtūras Michaelis von Švabas (Michael von Schwabe) suteikė Jurgiui Talaičiui (Georg Talat) privilegiją „laikyti šile karčemą“ su laukais, miškais, įdirbtomis dirvomis, su teise laisvai žvejoti Kuršių mariose. Ilgainiui ši vieta

buvo pradėta vadinti Šilokarčemos vardu. Panašios karčemos veikė ir Verdainėje. Viena iš Verdainės karčemų priklausė garsaus filosofo Imanuelio Kanto prose-neliui. Prieš karą Šilutėje buvo I. Kanto gatvė. Vėliau jos pavadinimas pakeistas, dabar vėl atnaujintas. Miesto augimą lėmė patogi geografinė padėtis – kelio vidurys tarp Klaipėdos ir Tilžės. Šilutė buvo galima pasiekti vandens ir sausumos keliais.

Daug kartų Šilutė siekė gauti miesto teises, tačiau tam vis pasipriešindavo konkurentai – Klaipėdos ir Tilžės miestai. XVIII a. pr. Šilokarčemoje įkuriamas valsčiaus centras, o po 100 metų – apskrities centras. Tačiau tik dar po 100 metų, sujungus 3 kaimus – Verdainę, Žibus ir Šilokarčiamą, – Šilutė tapo miestu.

Dabar Šilutė yra penkioliktas pagal dydį Lietuvos miestas. Jos centrą puošia evangelikų liuteronų bažnyčia (1926 m.), daug senų, paminklinių pastatų: paštas (1905 m.), gaisrinė (1911 m.), teismas ir kalėjimas (1848 m.), tiltas per Šyšą (1914 m.), H. Šojaus dvaro kompleksas, dvi senos turgaus aikštės, Šyšos

uostas, geležinkelio stotis ir tiltas (1875 m.), Šilutės gimnazijos pastatas (1924 m.).

Lankytinos vietos Šilutėje ir apylinkėse:

M (91) Dr. Hugo Šojaus (Hugo Scheu) dvaras su paminklu šiam miesto mecenatui (Lietuvininkų g. 4), www.silute.lt/ dvaras.

🏰 (92) Evangelikų liuteronų bažnyčia (1926 m., Lietuvosininkų g. 9), kurios 50 m aukščio bokšte yra trys varpai ir miesto

laikrodis, kas ketvirtį mušantis laiką, ir paminklas vokiečių rašytojui Hermannui Zudermannui, pastatytas skvere prie bažnyčios.

M (93) Šilutės muziejus, Lietuvosininkų g. 36, tel. (8~441) 62 209, d. I. II–V 9.00–17.00 val., VI 9.00–16.00 val. Čia atrasite vertingus H. Šojaus archeologijos, kartografijos ir etnografijos rinkinius (XVIII a. lietuvininkų baldai, audiniai, drabužiai, įvairūs buities daiktai, senoviniai raštai).

M (94) H. Zudermanno ir Macikų lagerio karceris-muziejus, Macikų kaimas, tel. (8~441) 62 209, www.silute.lt/holokaustas.

🏰 (95) Lietuvos Prezidento K. Griniaus tiltas, nutiestas per potvynių užliejamas pievas.

🌳 (96) Žalgirių pažintinis takas, kuris veda per buvusios didžiausios pelkininkų kolonijos kaimą. Nemuno deltos regioninio parko teritorijoje buvo 4 pelkininkų kolonijos, kurios kūrėsi didžiųjų aukštapelkių pakraščiuose, grioviais nusaustuose durpynuose.

Šilutė.

Šilutės senamiestis.

durpynas Aukštumala

Traksėdžiai

Rudynai

Kalini

Traksėdžiai

Rudynų miškas

Grabupė

Traksėdžiai

Barzdūnai

Šyšgiriai

Grabupiai

ŠILUTE

Barzdūnai

Šyšgiriai

Macikai

20

19

93

91

19

94

karj.

Arm

Nuo Šilutės iki Rusnės – 8 km

Norėdami apžiūrėti Šilutės miestą, iš Klaipėdos gatvės T formos sankryžoje pasuksite kairėn į Lietuvinių gatvę centro link. Prie šios sankryžos atrasite H. Šojaus dvarą, kuriame įkurtas Šilutės muziejus ir turizmo informacijos centras, o netoliese – ir dviračių remonto dirbtuves. Norėdami trumpiausiu atstumu nuvažiuoti iki Rusnės salos, toje pačioje sankryžoje pasukite dešinėn

Rusnė.

Rusnės kryptimi ir senoviniu metaliniu tiltu per Šyšos upę išvažiuosite į Rusnės gatvę. Anksčiau patekti į Rusnės salą buvo sudėtinga, nebuvo tiltų, žmonės galėjo pasiekti Rusnės gyvenvietę tik keltais. Dabar į salą veda asfaltuotas kelias, kuris dėl intensyvaus automobilių eismo yra gana pavojingas dviratininkams. Ties Žalgirių mišku pervažiuosite pirmąjį tiltą, pavadintą Lietuvos Prezidento K. Griniaus vardu. Jis veda per pavasario potvynių užliejamas pievas. Važiuojant toliau miško pakraščiu, verta sustoti ir pasivaikščioti Žalgirių pažintiniu taku, kuris veda per buvusios didžiausios pelkininkų kolonijos kaimą. Dažnas, pasiekęs Nemuno vandenį plukdančią Atmatą, nustemba, jog pirmąkart tiltas į Rusnės salą atsirado tik 1914 m. Tai buvo gražus dviejų arkų Peterso vardu pavadintas tiltas, kurio liekanas galima apžiūrėti ir šiandien. Tik po 60 metų pastatytas naujas gelžbetoninis tiltas (333 m ilgio, 10 m pločio), kuriuo ir atvyksite į Rusnės salą. Nusileidę nuo šio tilto, kairėje kelio pusėje pamatysite naują pėsčiųjų ir dviračių taką, kuris jus nuves į miestelio centrą ir toliau iki etnografinės žvejo sodybos.

Rusnės bažnyčia.

19

19

20

dvaris

lež. Dumblis

8

Šyškranė

Šyša

Rupkalvė

Rupkalviai

Rupkalvė

Slazai

Pagryniai

95

Žalgiriai

Rupkalviai

Pakalnė

Žaizdrupė

Šyškranė sav.

Šyša

96

Žalgiriai

Žalgiriai

Pagryniai

Rusnė

Pakalnė

97

Žalgiriai

liumiskas

Rupkalvių pelkė

Vorusnė

98

1.5

Vileikiai

Po Rusnės salą (Rusnė–Uostadvaris) – nuo 10 km iki 21 km

Naujas 2 km ilgio dviračių takas nuo tilto per Nemuno upę nuves jus iki pat Rusnės etnografinės sodybos-muziejaus (98). Šis takas praeina parkeliu pro liuteronų bažnyčia, kerta Pakalnės upę ir, pasukęs dešinėn, pasiekia muziejų kairiuoju upės kranto pylimu.

Norėdami iš Rusnės pasiekti Uostadvario švyturį (100), nuo kurio galima išplaukti užsa-

Vandens kėlimo stotis – polderių muziejus.

kytu laivu į Nidą Kuršių nerijoje arba Minijos kaimą, o galbūt tik paiškylauti po Kuršių marias ir sugrįžti atgal, rinkitės vieną iš dviejų paženklintų kelių:

Rusnė – 4 – Pakalnė – 4,5 – paukščių stebėjimo bokštelis – 2,5 – Švyturys (11 km, iš kurių tik 7 km – žvyrkeliai, vedantys skersai Rusnės salos)

Rusnė – 3 – Šyškrantė – 5 – Uostadvaris – 2 – Švyturys (10 km, iš kurių tik 4 km – žvyrkeliai; ši trasa eina kairiuoju Atmatos krantu pro nusaustus Rusnės žuvininkystės tvenkinius)

Uostadvario švyturį pasiekus vienu iš nurodytų kelių, sugrįžti į Rusnę bus įdomiau kitu keliu. Tokiu būdu susidaro žiedinis 21 km ilgio maršrutas, kurio 11 km – žvyrkeliai.

Atvykę į Pakalnę, nepatingėkite numinti dviračiais papildomai 1 km asfaltuotu keliu iki Nemuno deltos regioninio parko informacinio centro, įkurto buvusioje sovietinės valdžios viloje, kur galima daugiau sužinoti apie Rusnės salos gamtą ir žmones. Čia

prasideda ir baigiasi Pakalnės pažintinis takas (99).

Senjo žvejų kaimo sodyba.

20

19

16

18

M100

2

3

4.5

1

8

4

1.5

Uostadvaris

Šyškrantė

Šyša

Pakalnė

Rusnė

Šyškrantė sav.

Šyša

Vorusnė

Pakalnė

Žalgiriai

Vilkinė

Ulmas

Stagziogis

Bundulupė

ež. Dumbliis

Rusnaitė

Salta

Naikupė

Rusnė

Vorusnė

Pakalnė

Smulzi

N

Rupk

K

K

K

K

K

K

M

98

97

99

Rusnė [žem. nr. 19, 20]

Telefono kodas: 8~441

i Nemuno deltos regioninio parko (NDRP) informacijos centras, Pakalnės g. 40A, tel.: 61 685, 58 154, www.nemunodelta.lt. Vietinių žmonių pasakojimai byloja, kad šio centro pastatas buvo statomas kaip sovietinės valdžios vila LKP CK pirmojo sekretoriaus A. Sniečkaus nurodymu, nes jis medžiodamas neva toje vietoje buvo nušovęs stirnaitę. Statant šią vilą Pakalnė buvo atitverta nuo pagrindinės vagos ir tapo senvage.

i Salos etnokultūros ir informacijos centras, K. Donelaičio g. 2, tel. 50 010, el. paštas rusnieciai@one.lt, d. I. I–V 8.00–12.00 val., 13.00–17.00 val.

⚓ Laivas „Medeinė“ (10 vietų), Pakalnės uostas, mob. 8~670 88 140.

Manoma, jog Rusnės pavadinimas atsirado nuo žodžio „rusnoti“ – lėtai tekėti. Taip buvo pavadinta Nemuno dešinioji atšaka, vėliau sala ir gyvenvietė. Rusnė – viena iš seniausių pamario žvejų gyvenviečių. Žinių apie ją randama Kryžiuočių ordino kroni-

kose. Karčema čia veikė anksčiau negu Šilokarčemoje – nuo XV a. vid. Bažnyčios bokšto vėjarodė žymi 1419 m. Aplinkui nebuvo dirbamos žemės, tačiau gyventojų čia nuolat daugėjo. Daugelis jų dirbo lentpjūvėse, malūnuose, alaus darykloje, degtinės varykloje, gamino krovines valtis arba žvejojė. Dar XIX a. Rusnė dydžiu lenkė Šilokarčemą ir buvo didžiausia apskrities gyvenvietė. Dėl Prūsijos valstybės vykdytos kolonizacijos, XIX a. vos pusė Rusnės para-

pijiečių buvo lietuviai. Tad pamaldos ryte vykdavo vokiečių, po pietų – lietuvių kalba. Senieji vietiniai gyventojai save vadino lietuvininkais ir prūsais.

Šiuo metu Rusnė – tai vienintelis Lietuvos miestelis, esantis saloje. Rusnės centras įdomus savo XIX a. pab.–XX a. pr. statytais mediniais gyvenamaisiais ir ūkiniais pastatais, kurie puošti tik šiam kraštui būdingais pjaustiniais. Rusnė taip pat yra pasienio miestelis, nes kitoje Skirvytės

Etnografinė sodyba.

Liaudies menas.

pusėje – Rusijos Federacijos Kaliningrado sritis. Dabar Rusnės sala užima 45 kv. km, bet dėl Nemuno sąnašų ji kasmet auga. Ta lyguma yra tik 1 m pakilusi virš jūros lygio ir todėl pavasarį gyvenvietei iškyla pavojai. Beje, čia yra žemumų, įgrimzdusių 1,3 m žemiau jūros lygio! Per Atmatą nutiestas tiltas su aukštu pylimu ne visada gelbsti vietos gyventojus. Rusniškius nuo potvynių saugo pylimai. Saloje įrengta polderių sistema su 20 vandens kėlimo stočiais.

Uostadvaris [žem. nr. 20]

Kairiajame Atmatos krante įsikūrusiame Uostadvaryje dar XVIII a. buvo dvaras. Įdomu, jog 1939 m. dvaras buvo padovanotas Klaipėdos nacionalsocialistų vadui E. Neumannui. Tačiau šiandien iš dvaro likę tik prisiminimai. Čia rasite XIX a. pab. statytą Uostadvario švyturį (100). Jame įrengta apžvalgos aikštelė, iš kurios malonu pasidairyti po neaprėpiamas vandens platybes. Čia pat galėsite apžiūrėti vandens kėlimo stoties kompleksą, pastatytą 1907 m. Šiame technikos paminkle įrengtas Šilutės polderių muziejus (100), kuriame galėsite

sužinoti, kaip nuo seno kovota su vandens pertekliumi.

Lankytinos vietos Rusnės saloje:

Telefono kodas: 8~441

 (97) *Rusnės bažnyčia, kuri veikė nuo 1419 m. Dabartinė rekonstruota evangelikų liuteronų bažnyčia pastatyta 1809 m. Šiandien prie šiaurinės bažnyčios sienos galima apžiūrėti Rusnės salos patriarchu vadinamo E. Ankerio (1848–1935) ir jo senelio antkapinius paminklus. Bažnyčios šventoriuje buvo palaidotas Mažosios Lietuvos tautosakos rinkėjas, spaudos darbuotojas, kalbininkas K. Jurkšaitis (1825–1915). Jo parengtas pamokslų rinkinys „Aš bei mano namai norim Viešpačiui šlužyti“ iki šiol laikoma puošniausia Mažosios Lietuvos knyga.*

 Didvyrių giraitė ir paminklas Pirmajame pasauliniame kare žuvusiems Rusnės parapiliečiams (pastatytas 1919 m. senosiose Rusnės kapinėse greta bažnyčios, ant kurios sienos buvo įtaisyta marmurinė plokštė, kurioje iškalto 186 žuvusiųjų pavardės).

M (98) *Rusnės etnografinė sodyba-muziejus, įkurta ir globojama Kazimiero Banio, Skirvytės g. 8, Rusnė, tel. 58 169. Muziejaus eksponatai supažindina su XIX–XX a. pr. vietos gyventojų buitimi, žvejybos įrankiais. Po stogu čia saugomas autentiškiausias eksponatas – dūminės pirkios kaminas – rūkykla.*

 (99) *Pakalnės pažintinis takas (3,5 km ilgio) įrengtas tarp dviejų upių – Pakalnės ir Rusnaitės. Jis prasideda ir baigiasi prie Nemuno deltos regioninio parko lankytojų centro.*

M (100) *Uostadvario vandens kėlimo stotis ir polderių muziejus (dėl lankymo kreiptis į šalia esančios sodybos gyventojus arba tel.: (8~441) 58 359, 52 290. Tai pirmoji vandens kėlimo stotis Klaipėdos krašte, pastatyta 1907 m. ir per 53 veikimo metus aptarnavusi didžiąją dalį salos (20 kv. km). Netoliese, ant Atmatos upės kranto, stovi 1876 m. pastatytas švyturys, kuris dabar nebeveikia, bet tarnauja kaip apžvalgos aikštelė.*

PATARIMAI DVIRATININKAMS

Parengta remiantis patyrusių dviratininkų patarimais. Daugiau informacijos rasite internete www.dviratis.lt arba turistams skirtoje literatūroje.

Tinkamiausias metas keliauti dviračiais po Lietuvą – nuo gegužės iki rugsėjo (priklausomai nuo orų, vyraujančių sezono metu).

Kokį dviratį pasirinkti kelionei?

Kelionei paruoštas dviratis turi būti tvarkingas, kad juo važiuoti būtų patogiu ir malonu. Nuolat gendantis dviratis gadins kelionės planus ir nuotaiką. Rinkdamiesi dviratį atkreipkite dėmesį į svarbiausias dalis: stiprus, jūsų ūgį atitinkantis rėmas, tvirtą, dvigubomis sienelėmis ratlankiai. Priekinė ir galinė bagažinė – svorio paskirstymas tausoja dviratį. Specialūs neperšlampami krepšiai – jie tvirtinami prie bagažinių ir ant vairo. Geros, nesuskeldėjusios ir nesuplyšusios padangos, patartina – atsparios dūriams. Didesni ratai (28 colių) tinkamesni kelionėms asfaltu.

Mažesni ratai (26 colių) su stromis padangomis patogesni keliaujant laukų ir miškų keliukais, vieškeliais, ypač smėlėtais pajūrio takais ir net suplūktu paplūdimio smėliu. Kuo patogesnė sėdynė – plati, su spyruoklėmis ir grioveliu per vidurį. Vairas su plačiomis, švelniomis rankenėlėmis. Vasaros Lietuvoje lietingos, todėl purvasargiai apsaugos nuo taškymo ant nugaros ir veido. Atšvaitai – baltos spalvos priekyje ir raudonos spalvos gale bei oranžinės spalvos ratuose – yra privalomi pagal Kelių eismo taisykles. Važiuojant tamsiuoju paros metu priekinis šviestuvai ir raudonai šviečiantis galinis žibintas būtini jūsų pačių saugumui. Tvarkingos priekinių ir galinių stabdžių sistemos, gerai veikiantys pavarų jungikliai. Gertuvės laikiklis – labai patogus ir praktiška ilgoje kelionėje.

Apsauga

Dviračiui apsaugoti nuo ilgapirščių įsigykite geras spynas. Nepagailėkite joms pinigų, jeigu branginate savo turtą. VISUR rakininkite dviratį dviem spynomis. Viena – storas trosas, kita – „U“ formos, ištiso metalo.

Dviračio paruošimas ir eismo saugumas

Jeigu neišmanote, kaip remontuoti dviratį, patikėkite tai patyrusiems meistrams. Šiuolaikiniai dviračiai yra sudėtingi mechanizmai, kurių remontas reikalauja specialių žinių, įgūdžių ir prietaisų. Dviratis visada privalo būti techniškai tvarkingas ir švarus, sutepti visi mazgai, grandinė.

Dviratininkams galioja visos Kelių eismo taisyklės, jie yra visateisiai eismo dalyviai. Dalis trasos eina esamais automobilių keliais, todėl laikykitės saugaus eismo taisyklių ir reikalavimų, nevažiuokite dviračiais neblaivūs, tamsiuoju paros metu nepamirškite šviesų.

Suaugusysis gali vežti dviračiu daugiausia iki dviejų vaikų, ne vyresnių kaip 6 metai. Dviratyje su prikabinta priekaba vaikams turi būti du savarankiški stabdžiai. Vaikai nuo 6 metų dviračiu gali važiuoti savarankiškai, bet važiuojant keliais rekomenduojama naudoti tandeminę priekabą.

Smulkus remontas kelionėje

Ilgesnei kelionei būtina pasiimkite įrankių komplektą, priemones kamerų skylėms

klijuoti, grandinės tepalo, skudurų, pompą, atsarginę kamerą, varžtų, veržlių, vielos, virvučių. Kartais kelionėje atsilaisvina arba pasimeta įvairūs tvirtinamieji varžtai ir veržlės. Smulkius gedimus pašalinsite patys, o esant rimtesniam gedimui, pagalbos ieškote kelyje arba bandykite išsikviesti dviračių meistrą.

Ką pasiimti į kelionę?

Ruošdamiesi ilgesnei kelionei dviračiu, imkite tik būtiniausius daiktus, kuriuos pajėgsite pavežti. Daiktai turi būti kuo lengvesni, tvarkingai supakuoti. Drabužius ir avalynę rinkitės pagal sezoną, žygio trukmę ir maršrutą. Tolesni patarimai padės keliautojui būti nepriklausomam nuo kitų, kad, kelyje atsiskykęs nuo grupės, jis galėtų bet kokiomis sąlygomis susikurti laužą, pasigaminti valgį, šiltai išsimiegoti ir kt. Rekomenduojamas ant dviračio vežamo bagažo svoris – 20–25 kg.

Kraudamiesi daiktus, svorį paskirstykite tolygiai (kairė, dešinė, priekis, galas). Geriau daugiau pustuščių krepšių, negu mažiau, bet visiškai prikimštų. Daiktus patogiausia dėti atskirai (pagal paskirtį) į polietileningus arba

medžiaginius maišelius, kad lengvai pasiektumėte, ir jie liktų sausi, švarūs.

Rekomenduojamų daiktų sąrašas:

1. Priekiniai krepšiai: lietpaltis, asmeninės higienos reikmenys, dviračio remonto komplektas, žibintas, puodai, indai (lėkštė, puodelis, šauktas, šakutė) ir viryklė maistui ruošti, sausai supakuoti degtukai ir sausas spiritas laužui kurti, indų plovimo priemonės, muilas skalbti. Galima pasiimti ir sulankstomą sodininko kastuvėlį laužavietei paruošti bei kirvuką malkoms.
2. Galiniai krepšiai: maistas, arbatos/kavos termosas, plastikiniai buteliai su vandeniu, staltiesėlė. Jeigu maistą kelionėje gaminsite patys, patartina turėti duonos, cukraus, kavos/arbatos, druskos, prieskonių, sūrio, sausainių, kruopų, riebalų, rūkytos dešros arba lašinių, medaus, saldainių. Atskirai susidėkite „greitus užkandžius“. Maistą geriausia laikyti viename krepšyje. Kitame krepšyje gali būti drabužiai (šilta striukė ar liemenė, megztinis, kepurė, ilgos kelnės, apatinių baltinių komplektas, kojinės, miegui skirti drabužiai, sportiniai bateliai,

virvė skalbiniams džiauti, kelionei skirta literatūra, žemėlapiai, dienoraščiai atskirame segtuve).

3. Ant bagažinės: miegmaišis (gerai apsaugotas nuo lietaus), palapinė ir kilimėlis. Jie dedami į specialų neperšlampamą krepšį arba timpomis tvirtinami virš galinių krepšių.
4. Krepšyje ant vairo siūlome laikyti vertingiausių daiktus, šį krepšį visada pasiimkite su savimi, net trumpam palikę dviratį kelionės metu arba nakvynės vietoje. Šiame krepšyje gali būti tualetinis popierius, vaistinė, skystis nuo uodų, fotoaparatas, užrašų knygutė, tai dienai skirti žemėlapiai, rašymo priemonės, prožektorius, siūlai, adatos, akiniai, kiti asmeniniai daiktai.

Dviratininko apranga

Šiltuoju metų laiku dviratininkas vilkti trumpą aprangą (šortus, marškinėlius). Tinkamiausia avalynė – „kvėpuojantys“ sportiniai bateliai arba sandalai storesniu padu. Būtinai galvos apdangalas nuo žalingo saulės poveikio, geriausia – kepurė su snapeliu, kuri dengtų ir ausis. Taip pat akiniai

nuo saulės, kritulių ir vabzdžių. Įsigykite specialius dviratininko akinius. Turėkite laikrodį, lenktinį peiliuką, piniginę, asmens dokumentą, nosinaičių. Šiems daiktams tinkamiausios yra kelioninės dėtuvės prie diržo arba ant kaklo. Visada turėkite atskirus drabužius kelionei (labiau prakaituojama) ir persirengti vakare, miegui. Dviratininkams patariama važiuoti su apsauginiais šalmais, kurie padeda išvengti sunkių galvos traumų stiprių griuvimų atvejais.

Vaistinėle

Jeigu turite sveikatos sutrikimų ir nuolat vartojate vaistus, nepamirškite jų ir kelionėje. Dėl būtinausių priemonių ir jų naudojimo pasitarkite su šeimos gydytoju arba vaistininku. Vaistinėle laikykite steriliai. Joje turi būti tvarsčiai, baktericidiniai pleistrai, dezinfekuojamasis skystis, jodo tirpalas, vaistai nuo virškinimo sutrikimų, galvos skausmo, tepalai skaudantiems raumenims ir raiščiams, nuo vabzdžių įkandimo, nedidelėms žaizdelėms ar įsijovimams. Saugokite sveikatą žygio metu, kad vaistinėle neprireiktų.

Pinigai

Daugelyje vietų galima atsiskaityti kreditinėmis kortelėmis („Visa“, „Master“ ir kt.). Dažniausiai korteles priima viešbučiai, didieji prekybos centrai ir degalinės. Beveik visose kaimo turizmo sodybose, kaimo parduotuvėse ir pakelės baruose atsiskaityti galima tik grynaisiais.

Maitinimasis kelionėje

Keliaujant dviračiu patariama vartoti lengvai virškinamus kaloringus produktus, kuriuose gausu angliavandenių, baltymų, vitaminų ir mineralinių medžiagų. Tiks miltiniai, bulviniai, mėsos, daržovių patiekalai iš tradicinės lietuviškos virtuvės. Niekada nevažiokite iškart sočiai pavalgę, palaukite bent 30–40 minučių, geriausia valandą. Žygio metu patartina valgyti džiovintus vaisius, riešutus, daigintus grūdus, razinas. Vartokite tik šviežią maistą. Mėsos gaminius (dešras, kumpius, lašinius) naudokite tik šaltai rūkytus, supakuokite, kad nepelytų. Greitai gendančių produktų galėsite nusipirkti žygio metu, nesistenkite visko pasiimti iš namų. Kai prakaituojama, reikia gerti daugiau skysčių. Geriausia pirkti mineralinį vandenį, sultis.

Sveikata

Važiuojant dviračiu dirba visi kūno raumenys – stiprėja širdies ir kraujagyslių sistemos veikla, kvėpavimas, gerėja medžiagų apykaita. Reguliariai važinėjant dviračiu, ugdoma ištvermė, mažėja nervinė įtampa. Važiuojant sėdėseną turi būti patogiai. Nugara, sprandą ir rankas laikykite kuo tiesiau. Sėdynės aukštis turi būti toks, kad ištiestos kojos kulnu siektumėte paminą apatinėje padėtyje. Kas valandą, o pavargę ir dažniau, sustokite trumpam pailsėti, pasimankštinkite. Dienos viduryje padarykite ilgesnę pertrauką.

Važiavimo tempas ir atstumai

Vidutinio pajėgumo dviratininkas važiuoja 10–12 km/h greičiu, iki 5–7 valandų per dieną. Labiau patyrę, fiziškai stipresni dviratininkai važiuoja 15–25 km/h greičiu. Kai grupėje yra vaikų, jų fizinė ištvermė lemia visos grupės nuvažiuojamą atstumą. Vienai dienai siūlytume pasirinkti nuo 25 iki 50 kilometrų atstumą, atsižvelgiant į norimas aplankyti vietas, oro sąlygas, nenumatytas aplinkybes. Važiavimo tempą ir atstumą derinkite pagal savo savijautą.

PASLAUGŲ RODYKLĖ

(apgyvendinimas, maitinimas, turistinė informacija, internetas, medicinos pagalba)

Turistinių paslaugų pavadinimų sutrumpinimai, kurie naudojami prieš kiekvieną paslaugos objektą: H – viešbutis, Hs – jaunimo nakvynės namai, Gh – svečių namai, Pn – poilsio namai, Pk – privatūs kambariai, C – kempingas, K – kaimo turizmo sodyba (K-XX, kur XX – kaimo turizmo sodybos numeris kataloge „Atostogos Lietuvos kaime“ www.atostogoskaime.lt), Mt – motelis, Rs – restoranas, Br – baras, Kv – kavinė, TIC – turizmo informacijos centras, @ – interneto kavinė, Md – medicinos pagalba (greitoji pagalba, ligoninė, vaistinė).

Jeigu vienoje vietoje teikiamos kelios paslaugos, galima kelių raidžių kombinacija, pvz., viešbutis su restoranu – HRs, poilsio namai su kavinė – PnKv.

Vietovės šiame sąrašė išdėstytos ne pagal abėcėlę, bet pagal šių vietovių aprašymo kelionių vadovo tekste eiliškumą:

1. Klaipėda;
2. Kuršių nerija (Klaipėda–Nida);
3. Klaipėda–Palanga;
4. Klaipėda–Rusnė.

Ruošiant paslaugų rodyklę nebuvo tikslo pateikti visus esamus paslaugų teikėjus, bet tuo pačiu šis paslaugų sąrašas neturėtų būti traktuojamas kaip rekomendacinis. Pavyzdžiui, Klaipėdoje restoranų, kavinių ir barų

pasirinkimas yra labai didelis, todėl čia pateikiamos tik arčiausiai prie trasos esančios maitinimo įstaigos, prie kurių patogų privažiuoti dviračiais ir saugiai juos statyti.

Apgyvendinimo įstaigos, kurios labiausiai pritaikytos dviratininkų poreikiams, yra pažymėtos dviratuko ženklu „□“. Tai nakvynės vietos, iš dalies atitinkančios šiuos minimalius kriterijus:

- galimybė apsisistoti vienai nakčiai;
- saugus dviračių statymas;
- drabužių džiovykla;
- įrankiai paprastam dviračių remontui.

KLAIPĖDA

Telefono kodas: 8~46

TIC@ Turgaus g. 7, tel. 41 21 86, www.klaipedainfo.lt

TIC@ Minijos g. 119, tel. 38 08 03, www.baltpark.com

HBr „Aribė“ (3*), Bangų g. 17A, tel. 49 09 40, www.aribe.lt

HRs@ □ „Baltpark“ (3*), Minijos g. 119, tel. 38 08 03, www.baltpark.com

HRs „Europa Royal“ (4*), Žvejų g. 21 / Teatro a. 1, tel. 40 44 44, www.hoteleuropa.lt

HRs@ „Klaipėda“ (4*), Naujojo sodo g. 1, tel. 40 43 72, www.klaipedahotel.lt

HRs „Lūgnė“ (3*), Galinio pylimo g. 16, tel. 41 18 84, www.lugne.com

HRs „Magnisima“ (3*), J. Janonio g. 11, tel. 310901, www.magnisima.lt

HKvBr „Morena“ (3*), Audros g. 8A, Melnragė, tel. 35 13 14, www.morenahotel.lt

HRs „Navalis“ (4*), H. Manto g. 23, tel. 40 42 00, www.navalis.lt

HRs „Nesė“ (3*), Sportininkų g. 46, tel. 41 00 77, www.nese.lt

HKvBr □ „Parkas“ (3*), Liepojos g. 3, tel. 38 52 83, www.hotelparkas.com

HRs „Promenada“ (3*), Šaulių g. 4, tel. 40 30 20, www.promenada.lt

HRs „Radisson SAS“ (4*), Šaulių g. 28, tel. 49 08 00, www.Radisson.com/klaipedait

HRs „Vecekrug“ (4*), Jūros g. 23, tel. 30 10 02, www.vecekrug.lt

Hs Klaipėdos keliautojų namai, Butkų Juzės g. 7–4, tel. 21 18 79, www.lithuanianhostels.org

Gh „Avada“, Utenos g. 26, tel. 35 04 04

Gh „Litinterp“, Puodžių g. 17, tel.: 41 06 44, mob.: 8~656 18 817, www.litinterp.com

Gh „Preliudija“, Kepėjų g. 7, tel. 31 00 77, www.preljudija.com

Rs „Čili kaimas“, H. Manto g. 11, tel. 31 09 53, www.cili.lt

Rs „Trys mylimos“ (karčema), Taikos pr. 23, tel. 41 14 79

RsBr „Kurpiai“ (džiazo klubas), Kurpių g. 1, tel. 41 05 55, www.jazz.lt

RsBr „Memelis“ (alaus darykla), Žvejų g. 4,
tel. 40 30 40, www.memelis.lt

SMILTYNĖ (KLAIPĖDA)

Telefono kodas: 8~46

TIC Kuršių nerijos nacionalinio parko lankytojų
centras, Smiltynės g. 11, tel. 40 22 56,
www.nerija.lt

HKv □ „Palva“ (3*), Smiltynės g. 19, tel. 39 11 55,
www.palva.lt

MtKvBr Klaipėdos jachtklubas, Smiltynės g. 25,
tel. 391107, http://jachtklubas.w3.lt

Kv „Nerija“, Smiltynės g. 15, tel. 39 11 21

JUODKRANTĖ (NERINGA)

Telefono kodas: 8~469

TIC L. Rėzos g. 54, tel. 53 490, www.visitneringa.com

HRsBr □ „Ažuolynas“ (4*), L. Rėzos g. 54,
tel.: 53 310, 53 318

HBr „Eglių slėnis“ (3*), levos kalno g. 28,
tel.: 53 170, 53 364, www.egliuslenis.lt

H „Kuršių kiemas“, Miško g. 11, tel. 53 004,
mob. 8~682 17 095, www.neringatravel.lt

HRsBr „Vila flora“, Kalno g.7A, tel.: 53 024, 53 421

GhBr „Kurėnas“ (3*), L. Rėzos g.10, tel. 53 101,
mob. 8~698 20 549

GhKv „Vilavita“ (4*), L. Rėzos g. 25, tel.: 53 009,
8~687 30212, www.vilavita.lt

PkGh www.kopos.lt (Neringos miesto butų, kotedžų
ir svečių namų duomenų bazė ir rezervacijos
sistema)

Pn „Pilkopė“, Kalno g. 14, tel. 53 290

Pn „Smilga“, Kalno g. 18, mob. 8~686 31 698,
www.neringahotels.lt

Pn „Užmaris“, Žalioji kelias g. 8,
mob. 8~698 54 046

Br „Žvejjonė“, L. Rėzos g. 30, tel. 53 280

Rs „Sorrento“, L. Rėzos g. 1A, tel. 53 100,
mob. 8~656 11 457

Md Greitoji pagalba, tel.: 53 282, 03, 112

PERVALKA (NERINGA)

Telefono kodas: 8~469

PkKv „Karalienė Luizė“ (vila), Pervalkos g. 29E,
tel. 55 191, mob. 8~613 76 054,
www.vila-luize.lt

PnKv „Žvejo sodyba“, Pervalkos g. 4, tel. 55 205,
mob. 8~612 21695

PnBr „Baltija“, Pervalkos g. 12, tel. 55 250,
8~698 23 690

PREILA (NERINGA)

Telefono kodas: 8~469

Pn „Gelmė“, Preilos g. 9, tel. 55 109

Pn „Vėtra“ (2*), Preilos g. 67, tel. 55 129

Kv „Lyra“, Preilos g. 15-1, tel. 55 105

NIDA (NERINGA)

Telefono kodas: 8~469

TIC@ „Agila“, Taikos g. 4, tel. 52 345,
www.visitneringa.com

TIC Kuršių nerijos nacionalinio parko lankytojų
centras, Naglių g. 8, tel. 51 256, www.nerija.lt

CKv Nidos kempingas (3*), Taikos g. 45A, tel. 52 045,
mob. 8~682 41 150, www.kempingas.lt

HRs „Auksinės kopos“, G. D. Kuverto g. 17,
tel.: 52 387, 52 212, www.auksineskopos.com

HBrKv □ „Jelita“ (3*), G. D. Kuverto g. 7F, 7D,
tel.: 51 150, mob. 8~614 04 451, www.jelita.lt

HBr „Jūratė“ (2*), Pamario g. 3, tel.: 52 300, 52 618

HRs □ „Nerija“ (3*), G. D. Kuverto g. 13,
tel. 52 777, www.neringahotels.lt

HRsBr □ „Nidos smiltė“ (3*), Skrudynės g. 2,
tel.: 52 221, 52 219, www.smilte.lt

HRs „Nidus“ (3*), G. D. Kuverto g. 15, tel. 52 001,
www.nidus.lt

HRs „Parnidžio kopa“ (3*), Taikos g. 26A,
tel. 52 631, www.parnidziokopa.lt

Pn „Kastytis“, Pamario g. 47, tel. 52 042,
mob. 8~698 50 993

PnRs „Linėja“ (3*), Taikos g. 18, tel. 52 390

PnKv „Litorina“ (4*), Smiltynės pl. 19, tel.: 52 528,
52 527, www.litorina-dubingiai.lt

PnKv „Medikas“, G. D. Kuverto g. 14, tel. 52 985

PnKv „Nidos skalva“ (3*), Purvynės g. 19,
tel. 52501, 52346, www.skalva-nida.lt

Pn „Poilsis nidoje“, Naglių g. 11, tel. 51 174,
mob. 8~686 31 698, www.neringahotels.lt

PnKv „Vilnelė“, G. D. Kuverto g. 9, tel.: 52 854

Gh „Nidos pušynas“ (3*), Purvynės g. 3,
tel. 52 221, 51 131, www.smilte.lt

Gh „Palvė“ (3*), Taikos g. 13, tel. 52 702, mob. 8~616 81 600, www.lucanica.lt
 GhBr „Urbo kalnas“ (2*), Taikos g. 32, tel. 52 428, www.urbokalnas.lt
 PkGh www.kopos.lt (Neringos miesto butų, kotedžų ir svečių namų duomenų bazė ir rezervacijos sistema)
 Rs „Ešerinė“, Naglių g. 2, tel. 52 757
 Rs „Prūsų rūmai“, Naglių g. 29A, tel. 52 578
 RsGh „Seklyčia“, Lotmiškio g. 1, tel.: 50 000, www.robala.w3.lt
 Kv „Kuršis“, Naglių g. 29, tel. 52804
 Kv „Laumė“, Pamario g. 24, tel. 52 335
 Kv „Pašiūrė“, Naglių g. 20, tel. 52 843
 Kv „Senasis uostas“, Naglių g. 18, tel. 52663, mob.: 8~699 38980
 Br „Agila“, Taikos g. 4, mob.: 8~610 11805
 Md Taikos g. 11, tel.: 51 203, 52 138, 03, 112

GIRULIAI (KLAIPĖDA)

HKvBr „Pajūris“ (2*), Šlaito g. 18A, Giruliai, tel. (8~46) 49 01 54, www.pajurishotel.lt

KARKLĖS KAIMAS (KLAIPĖDOS RAJ.)

Telefono kodas: 8~46

C Karklės SOS stovykla, tel. 46 30 41, mob. 8~684 25 985, www.karkle.lt
 CKv-328 □ „Žiogelis“ (1*), tel. 46 30 80, mob. 8~686 62 915, www.ziogelis.lt
 HRs „Karklės kopos“, tel. 46 31 01, 8~687 49 456

Gh „Aglaura“, tel. 46 30 33, www.aglaura.lt
 K-285 Eidinas A. (1*), mob.: 8~676 11226
 Pn-364 „Karklynė“ (3*), mob.: 8~683 91 681, 8~671 06 239, www.karklyne.lt
 K-315 „Pajūrio kiemas“ (4*), mob. 8~618 78 676
 Kv „Žvejo sodyba“ (karčema), tel. 48 62 05, mob. 8~698 09 125

ŠAIPIŲ KAIMAS (KLAIPĖDOS RAJ.)

K „PerAlėja“, mob. 8~618 62 232

PALANGA

Telefono kodas: 8~460

TIC Kretingos g. 1, tel. 48 811, www.palangatic.lt
 HRs □ „Alanga“ (3*), S. Nėries g. 14, tel. 49 215, www.alanga.lt
 HRs „Alka“ (4*), S. Daukanto g. 21, tel. 41 433, www.alka.lt
 HRs „Auska“ (5*), Vytauto g. 11, tel.: 49 083, 49 084, www.baltijahotel.lt
 HKv „Austėja“ (3*), Smilčių g. 31, tel.: 56 101, 54 350, www.vetra.lt/austeja.html
 HRs „Du broliai“ (3*), Kretingos g. 36, tel. 48 108
 HRs „Gamanta“ (3*), Plytų g. 7, tel.: 48 885, www.gamanta.lt
 HKvBr □ „Kerpė“ (3*), Vytauto 76, tel. 52 379, mob. 8~601 04 766
 HRs „Linās“ (3*), Vytauto g. 155, tel.: 56 204, www.palangoslinas.com
 HKv „Liukrena“ (3*), Vytauto 93a, tel. 52 521

HRs „Palanga“ (5*), Birutės al. 60, tel. 41 414, www.palangahotel.lt
 HRs □ „Palangos tauras“ (3*), Vytauto g. 116, tel.: 49 111, www.feliksas.lt
 HRs „Palangos vėtra“ (4*), S. Daukanto g. 35, tel.: 53 579, 53 032, www.vetra.lt
 HRs „Pušų paunksnėje“ (4*), S. Dariaus ir S. Girėno g. 25, tel. 49 080, www.pusupaunksneje.lt
 HKv „Ražė“ (3*), Vytauto g. 74, tel.: (8~460) 48 265, 48 462
 HKv „Šachmatinė“ (3*), J. Basanavičiaus g. 45, tel.: 51 655, 48 431, www.sachmatine.lt
 HKv „Tulpė“ (3*), S. Dariaus ir S. Girėno g. 11, tel.: 52 342, 51 175
 HRs „Vanagupė“ (5*), Vanagupės g. 31, tel. 41 199, www.vanagupe.lt
 HRs „Vandenis“ (3*), Birutės al. 47, tel. 52 987, www.vandenis.lt
 HRsBr „Vytyrys“ (2*), S. Dariaus ir S. Girėno g. 20, tel. 49 147, www.baltijahotel.lt
 H „Tenisas“ (2*), Gėlių a. 1, tel. 52828
 HKv „Žalias namas“ (3*), Vytauto g. 97, tel. 51 231, www.zaliasnamas.lt
 HRs „Žilvinas“ (3*), Kęstučio g. 26, tel.: 49 136, 49 146, www.baltijahotel.lt
 HRs „Žydroji liepsna“ (3*), Gintaro g. 36, tel.: 52 441, www.zydrojiliepsna.lt
 Hs „Baltija“, Ganyklų g. 30, tel.: 49 184, 48 331, www.baltijahotel.lt

Gh „Alita“ (3*), Kretingos g. 54, tel. 48 199,
www.feliksas.lt

Gh „Astoma“, J. Simpsono g. 9,
mob. 8~615 49 843, www.astoma.lt

Gh „Comfort Inn“ (4*), Smilčių g. 40, tel. 48 109,
mob. 8~681 36 216

GhRs „Du broliai“ (4*), Vytauto g. 160, tel. 40 040,
www.dubroliai.lt

GhRs „Mama Rosa“ (4*), Jūratės g. 28A,
tel. 48 581, www.mamamosa.lt

Gh „Pajūrio svečių namai“, Birutės al. 56,
tel. 51 071, www.sveciunamai.lt

Gh „Po kaštonu“ (3*), Maironio g. 34, tel. 49 484,
mob. 8~698 89 277, www.Po.Kastonu.lt

GhBr „Ramybė“ (3*, vila), Vytauto g. 54, tel. 54 124,
www.vilaramybe.lt

GhKvBr „Rivastar“ (4*), J. Simpsono g. 13,
tel. 52 238, www.rivastar.lt

Gh „Simris“ (3*), Žvejų g. 29, tel. 54064

PnKvBr „Palangos žuvėdra“, Meilės al. 11,
tel. 53 253, mob. 8~655 40 083,
www.palangos-zuvedra.lt

Pn „Pušynas“ (3*), Žvejų g.1, tel. 41 374,
www.palangapusynas.lt

Pk „Svetingas šeimininkas“ (apgyvendinimo pri-
vačiajame sektoriuje duomenų bazė ir rezerva-
cijos sistema), Vytauto g. 21, tel. 48 723,
www.svetingas.lt

Rs „Molinis ašotis“, J. Basanavičiaus g. 8,
tel. 40 208

Rs „Voveraitė vardu Salvadoras“, Meilės al. 24,
tel.: 53 422, 53 852

Kv „Cactus“ (boulingas), Vytauto g. 98, tel. 53 288

Kv „Fortas“ (pramogų centras), S. Neries 39,
tel. 51555

Kv „Kupeta“, S. Dariaus ir S. Girėno g. 13, tel. 40 014

Kv „Ramybė“ (muzikos klubas), Vytauto 54,
tel. 54124

Kv „Vandenis“ (muzikos klubas), Birutės al. 47,
tel. 52987

Md Klaipėdos pl. 76, tel.: 51 151, 03, 112

@ „Game star“, Kretingos g. 12, Sodų g. 14,
tel. 48 316

UYDMANTAI (KRETINGOS RAJ.)

HKv Virkštininkų dvaro užėiga, Liepų g. 6,
tel. (8~445) 72 133, mob. 8~600 23 235,
www.virkstininkudvaras.lt

KONTININKAI (PALANGA)

Telefono kodas: 8~460

HKv „Medūza“ (3*), Kontininkų g. 9A, tel.: 56 540,
56 412, www.pkmeduza.lt

Kv „Prie jūros“, Kontininkų g. 10,
mob. 8~698 19 901

UŽKANAVĖ (PALANGA)

Telefono kodas: 8~460

Pn „Du gandrai“, Užkanavės g. 9,
mob. 8~610 74 503, www.dugandrai.com

Pn „Kungis inn“, Užkanavės g. 32, tel. 56 310,
www.kungis.com

MONČIŠKĖS (PALANGA)

Telefono kodas: 8~460

K-86 „Baltų burlaivis“ (3*), Ošupio takas 14A,
tel. 45 722, mob. 8~685 45 235,
www.baltuburlaivis.lt

Pk „Sodyba ant jūros kranto“, Ošupio takas 5,
tel. 45 817

ŠVENTOJI (PALANGA)

Telefono kodas: 8~460

K-90 „Nendrinė patogė“, Survila V. (4*), Miško
takas 24, tel. 45 748, mob. 8~686 20 098

Pn „Aukšinės kopos“ (2*), Jūros 30, tel.: 45 365,
www.akopos.lt

Pn „Energetikas“, Kuršių takas 1, tel.: 45 531,
www.energetikas.lt

C „Pas Juoni“, Ošupio takas 1A,
mob. 8~680 84 332

Kv „Akmuo ant akmenų“, Kopų g. 5B, tel. 45 471

Rs „Paršelio rojus“, Kopų g. 5, tel. 45 307

Rs „Titanikas“, Kopų g. 7, tel. 45 900

ŠERNŲ KAIMAS (KLAIPĖDOS RAJ.)

C Gyniotas Petras, tel. (8~46) 47 65 15

DITUVOS KAIMAS (KLAIPĖDOS RAJ.)

Telefono kodas: 8~46

K-84 „Pakrantė“, Budreckai V. ir S. (4*),
tel. 47 82 25, mob. 8~698 49 912,
www.kompasas.lt/pakrante/
KvBr „Dercekliai“, Dituvo sodai, tel. 47 76 86

PRIEKULĖ (KLAIPĖDOS RAJ.)**Telefono kodas: 8~46**

K-254 Šarnauskas L. (3*), Parko g. 5B, tel. 45 48 11,
mob. 8~686 84 833

KvBr „Mingė“ (karčema), Klaipėdos g. 9,
tel. 45 42 38, mob. 8~650 17 780

SVENCELĖS KAIMAS (KLAIPĖDOS RAJ.)

K Vaičekauskas V., mob. 8~698 41 190

KINTAI (ŠILUTĖS RAJ.)**Telefono kodas: 8~441**

HKv „Kintai“/„Pelikanas“, tel.: 69 510, 47 339,
47 479, www.kintai.lt

K Povilaičiai J. ir V., mob. 8~616 51 706

C „Minija“, tel. 47 375, mob. 8~673 44 426

C „Vėtrungė“, tel.: 47 123, 47 128,
mob. 8~686 36 861

ŠTURMŲ KAIMAS (ŠILUTĖS RAJ.)

HRs „Šturmu švyturys“, mob. 8~650 29 420

VENTĖS KAIMAS (ŠILUTĖS RAJ.)

HKC@ ☐ „Ventainė“, tel. (8~441) 68 525,
mob. 8~686 70 490, www.ventaine.lt

MINIJOS (MINGĖS) KAIMAS (ŠILUTĖS RAJ.)

K Bulavinas J., mob. 8~685 33 211

K-362 „Ėvė“ (2*), mob. 8~616 50 640,
www.eve.lietuvoje.net

KKv Petrošius S., tel. (8~441) 69 526,
mob.: 8~686 66 600, 8~616 96 866

K Rimkuvienė L., mob. 8~615 91 356,
www.mingeskaimas.lt

ŠILUTĖ**Telefono kodas: 8~441**

TIC Lietuvininkų g. 4 (H. Šojaus dvaras),
tel. 62 207, www.silute.lt/tic

TIC Lietuvininkų g. 10/2, tel. 77 795,
www.siluteinfo.lt

H „Nemunas“, Lietuvininkų g. 70, tel.: 52 345,
62 480, www.hotelnemunas.lt

Hs Lietuvininkų g. 72, tel.: 51 804, 51 806

Gh Šilutės turizmo draugija, tel. 56 433,
mob. 8~614 11 804

K „Plauškinė“ (prie Krokų Lankos),
mob.: 8~698 39 932, 8~682 77 969

Kv „Gilija“, Vytauto g. 17, tel. 52 572

Kv „Magnolija“, Lietuvininkų g. 29, tel. 76 030

Md Rusnės g. 1, tel.: 03, 112

MACIKŲ KAIMAS (ŠILUTĖS RAJ.)**Telefono kodas: 8~441**

K-151 Petravičienė E. (3*), tel. 56 433,
mob. 8~614 11 804

K-158 „Jotovila“ (3*), Vėtrinienė V., tel. 56 551,
mob. 8~685 71 920

RUSNĖ (ŠILUTĖS RAJ.)**Telefono kodas: 8~441**

C „Poilsis Rusnėje“, mob. 8~652 72 821

K-150 Drobniei D. ir A. (2*), Lakštingalų g. 2,
tel. 58 189, mob. 8~687 74 687,
8~611 29 594

K-152 Gečai G. ir D. (2*), Lakštingalų g. 1,
tel. 58 174, mob. 8~682 67 827

K Laukevičius K., tel. 58 348,
mob. 8~699 34 193

K „Pakalnės vingis“, mob. 8~686 81 919,
www.pakalnesvingis.lt

K-318 Pužienė E. (2*), Pylimo g. 4, tel. 58 230

K-154 Šalkauskienė L. (2*), Lakštingalų g. 3,
tel. 58 328, mob. 8~614 45 933

K „Upeivis“, Knapkis S., Skirvytės g. 9,
tel. 58 142, mob. 8~612 31 881

K-330 „Vorusnėlė“, Vasiliauskai (2*),
Skirvytėlės g. 17, tel. 50 062,
mob.: 8~686 23 920, 8~615 52 763

PAKALNĖS KAIMAS (ŠILUTĖS RAJ.)**Telefono kodas: 8~441**

TIC Nemuno deltos regioninio parko lankytojų cen-
tras, Pakalnės g. 40A, Rusnė, tel.: 61 685,
58 154, www.nemunodelta.lt

K-389 „Pakalnė“ (2*), Skirkevičienė Ž.,
Pakalnės g. 48, mob. 8~612 80 584

K-411 Pliškšnys R. (2*), Pakalnės km., tel. 68 190,
mob. 686 30 530

VIETŲ RODYKLĖ

Sutrupinimų skliaustuose reikšmės: Kr - Klaipėdos rajonas, K - Klaipėdos miestas, Krr - Kretingos rajonas, Šr - Šilutės rajonas, P - Palangos miestas, N - Neringos miestas.

A

Alksnynė (N) 24 Kliošiai (Kr) 66

B

Bložiai (Šr) 79 Kontininkai (P) 54, 96
Būtingė (P) 58 Kopgalis (K) 22
Kukuliškiai (Kr) 44
Kuodžiai (Kr) 66
Kuršių nerijos nac. parkas (K, N) 20

D

Dercekliai (Kr) 66
Dituva (Kr) 66, 97
Dreverna (Kr) 70

G

Giruliai (Kr) 42, 95

J

Juodkrantė (N) 26, 93

K

Kalgraužiai (Krr) 57
Karklė (Kr) 45, 95
Ketvergiai (Kr) 66
Kintai (Šr) 74, 97
Klaipėda 10, 41, 93
Nemirseta (P) 48
Nemuno deltos reg. parkas (Šr) 76
Neringa 24
Nibriai (Kr) 66
Nida (N) 34, 94

L

Lėbartai (Kr) 66

M

Macikai (Šr) 82, 97
Manciškė (P) 55, 96
Melnragė (K) 43
Minija / Mingė (Šr) 80, 97
Muižė (Šr) 76

N

Prie kiekvienos vietovės pateikti puslapių numeriai, kur jos aprašytos ar pažymėtos žemėlapyje, o taip pat paslaugų rodyklėje pateikti duomenys apie tose vietovėse esančias turistines paslaugas (apgyvendinimo, maitinimo, interneto, medicinos).

P

Pajūrio reg. parkas (Kr, P) 44 Šyšgīriai (Šr) 83
Pakalnė (Šr) 87, 97 Šyškrantė (Šr) 86
Palanga 49, 95 Šturmai (Šr) 76, 97
Pervalka (N) 30, 94 Šventoji (P) 56, 96
Pjaulai (Kr) 70
Povilai (Šr) 78
Preila (N) 32, 94
Priekulė (Kr) 68, 97

R

Rimkai (K) 64
Ruguliai (Šr) 79
Rusnė (Šr) 88, 97

S

Smiltynė (K) 22, 93
Stankiškiečiai (Šr) 80
Svencelė (Kr) 72, 97

Š

Šaipiai (Kr) 48, 95
Šernai (Kr) 66, 96
Šilutė 81, 97

T

Traubiai (Kr) 66

U

Uostadvaris (Šr) 89
Užkanavės (P) 55, 96

V

Vanagupė (P) 55
Ventė (Šr) 76, 97
Vydmantai (Krr) 51, 96
Vorusnė (Šr) 87

Ž

Žalgīriai (Šr) 84

UDK

Pajūrio dviračių trasa

Kelionių dviračiais vadovas

Pirmas leidimas, 2005

© Lietuvos Valstybinis turizmo departamentas prie Ūkio ministerijos

A.Juozapavičiaus g. 13, LT-09311 Vilnius

El. paštas vtd@tourism.lt

www.tourism.lt, www.travel.lt

www.bicycle.lt/pajuriotrasa/

Sudarytojas:

Saulius Ružinskas

Teksto autoriai:

Saulius Ružinskas

Ingrida Veliūtė (Vakarų Lietuvos regionas ir Klaipėda)

Nuotraukų autoriai:

Saulius Ružinskas, Erlandas Paplauskis, Audrius Drungilas

Žemėlapių sudarymas:

Vš.Į. „Du ratai“

Dizainas ir maketavimas:

UAB „Lukrecijos reklama“, 2005

Topografinė informacija LTDBK500000-V

Leidykla:

S.Jokužio leidykla-spaustuvė

Tiražas:

45 000 (po 15 000 lietuvių, anglų ir vokiečių kalbomis)

ISBN

Šis leidinys išleistas ES PHARE 2002 programos lėšomis, įgyvendinant projektą „Vakarų Lietuvos dviračių trasos rinkodara ir vadovo dviratininkams leidyba“.

